

חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011*

פרק א': מטרת החוק

1. מטרת החוק
- מטרתו של חוק זה למנוע ולצמצם מפגעים סביבתיים ובריאותיים הנגרמים על ידי אסבסט ואבק מזיק ולטפל במפגעים כאמור, בין היתר באמצעות –
- (1) קביעת הוראות בדבר איסור שימוש חדש באסבסט, הפסקת השימוש הקיים באסבסט פריך וצמצום החשיפה של הציבור לאסבסט;
 - (2) מתן הוראות וסמכויות להסרה של מפגעי אסבסט;
 - (3) הסדרת העיסוק באסבסט וקביעת הוראות לעניין אופן ביצוען של עבודות אסבסט;
 - (4) החלת הוראות לפי חוק זה על חומרים נוספים הגורמים לאבק מזיק;
- והכל לשם הבטחת קיומה של סביבה נאותה, בהתאם לעקרון הזהירות המונעת, למניעה ולצמצום של מפגעים סביבתיים ובריאותיים, לשיפור איכות החיים והסביבה, למען הציבור ולמען הדורות הבאים.

פרק ב': הגדרות

2. הגדרות
- בחוק זה –
- "אבק מזיק" – אבק העלול לגרום למחלות ריאה או לנזק בריאותי אחר, שמקורו בחומרים כפי שקבע השר לפי הוראות סעיף 71;
- "אסבסט" – מינרל טבעי סיבי מקבוצת האסבסט, לרבות אמוסייט (Amosite), קריזוטייל (Chrysotile), קרוסידוליט (Crocidolite), אנתופיליט (Anthophyllite), טרמוליט (Tremolite), אקטינוליט (Actinolite), וכן כל חומר, מוצר או תערובת המכילים אחד או יותר מהמינרלים האמורים, בשיעור העולה על אחוז אחד ממשקלם או מנפחם של החומר, המוצר או התערובת, לפי העניין, בכל מופע, הרכב או שימוש;

* התקבל בכנסת ביום כ"ב באדר ב' התשע"א (28 במרס 2011); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 461, מיום ל' בחשוון התש"ע (17 בנובמבר 2009), עמ' 40.

"אסבסט פריד" – אסבסט, לרבות כל חומר, מוצר או תערובת המכילים אסבסט, הנמצא במצב מפורר, כתוש או בצורת אבקה או שהוא ניתן לפירור, לכתושה או לצמצום לאבקה, על ידי מגע ידני, כאשר הוא במצב יבש ;

"אסבסט צמנט" – מוצר המכיל תערובת של אסבסט ומלט במצב קשיח ;

"אתר פסולת אסבסט" – מקום המשמש להטמנת אסבסט ופסולת אסבסט או כתחנת מעבר לאחסון פסולת אסבסט לפני הטמנתה, המופעל בידי מפעיל מקום כאמור ;

"בדיקת מעבדה" – בדיקת מעבדה לנוכחות סיבי אסבסט בדגימת אוויר או אסבסט בדגימת צובר ;

"בעל" או "בעלים", של מקרקעין, לרבות מקום ציבורי – בעלים, חוכר לדורות או מי שזכאי להירשם בפנקסי המקרקעין, כבעלים או כחוכר לדורות, והכל במשמעות הנודעת למונחים אלה בחוק המקרקעין, התשכ"ט–1969¹ ; לעניין זה, היו המקרקעין מקרקעי ישראל כמשמעותם בחוק-יסוד: מקרקעי ישראל², שהוחכרו בחכירה לדורות או שהועברה הזכות בהם להירשם כחוכר לדורות, יראו את החוכר לדורות או את הזכאי להירשם כחוכר לדורות, בלבד, כבעל המקרקעין ;

"דגימת אוויר" – דגימה הניטלת לצורך בדיקת נוכחות סיבי אסבסט באוויר ;

"דגימת צובר" – דגימה הניטלת לצורך בדיקת נוכחות אסבסט בחומר, במוצר או בתערובת ;

"דוגם אסבסט" – מי שבידו רישיון דוגם אסבסט, לפי הוראות סעיף 20 ;

"הוועדה" – הוועדה המקצועית לאסבסט ולאבק מזיק שמונתה לפי סעיף 42 ;

"היתר עבודת אסבסט" – היתר לביצוע עבודת אסבסט שניתן על ידי הממונה לפי פרק ו' ;

"חוק שמירת הניקיון" – חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד–1984³ ;

¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 259.

² ס"ח התש"ך, עמ' 56.

³ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.

"יום התחילה" – יום תחילתו של חוק זה, כאמור בסעיף 84 ;

"מיתקן תעשייתי" – מיתקן או צנרת הולכה של מפעל תעשייה, בין אם המיתקן או הצנרת פעילים ובין אם לאו, המצויים בשטח המפעל או מחוצה לו ;

"הממונה" – ממונה אסבסט שמונה לפי סעיף 47 ;

"המנהל" – מנהל רישוי אסבסט שמונה לפי סעיף 47 ;

"מעבדת אנליזה" – מעבדה שבידה רישיון לביצוע בדיקות מעבדה, שניתן לפי סעיף 19(א) או מעבדה מחוץ לישראל, שהוכרה לפי סעיף 19(ב) ;

"מעבדה דוגמת" – מעבדה שבידה רישיון לנטילת דגימות אוויר, שניתן לפי סעיף 20(א) ;

"מערכת הביטחון" – כל אחד מאלה :

(1) משרד הביטחון ויחידות הסמך של משרד הביטחון ;

(2) צבא הגנה לישראל ;

(3) שירות הביטחון הכללי והמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים ;

(4) מרכזי המחקר הגרעיני שבאחריות הוועדה לאנרגיה אטומית והמכון הביולוגי ;

(5) ספקים ומפעלים המפתחים או המייצרים ציוד בטחוני בעבור גוף המנוי בפסקאות (1) עד (4), ששר הביטחון הודיע עליהם למנהל ; לעניין זה, "ציוד ביטחוני" – כהגדרתו בחוק התאגידים הביטחוניים (הגנה על אינטרסים ביטחוניים), התשס"ו–2005⁴ ;

(6) משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר ;

(7) הרשות להגנה על עדים ;

"מפגע אסבסט" או "מפגע" – נוכחות של סיבי אסבסט באוויר או שחרור של סיבי אסבסט לאוויר, לרבות כל אחד מאלה :

(1) פליטה של אבק נראה לעין הנגרמת מעבודת אסבסט ;

⁴ ס"ח התשס"ו, עמ' 174.

(2) אסבסט צמנט שרוף או מרוסק, וכן אסבסט צמנט שבור במידה ניכרת;

(3) אסבסט פריד החשוף לאוויר;

(4) מצבור של פסולת אסבסט החשוף לאוויר;

"מפעיל אתר פסולת אסבסט" – מנהל או מחזיק של אתר פסולת אסבסט שניתן לו רישיון לפי הוראות סעיף 22;

"מפקח אסבסט פריד" – מי שבידו רישיון מפקח אסבסט פריד, לפי הוראות סעיף 18;

"מקום ציבורי" – מקום המיועד לשימוש הציבור ואינו מיועד למגורים, לרבות כל מבנה המצוי בתחומו, וכן מקום שהייעוד או השימוש העיקרי בו הוא אחד מהמפורטים להלן, אף אם אינו משמש ואינו מיועד לשמש את הציבור או שהוא מיועד למגורים:

(1) בית ספר או מוסד לימודים שלומדים בו באופן שיטתי יותר מעשרה תלמידים;

(2) מקום המשמש לפעילויות רווחה, חינוך, תרבות, דת, מדע, ספורט, העשרה ופנאי, ובכלל זה תיאטרון, בית קולנוע, אולם כנסים, בריכת שחיה, מועדון, מרכז קהילתי, ספריה, אולם שמחות, גן אירועים, מסעדה או פארק ציבורי;

(3) דיור מוגן לקשישים או מעון כהגדרתו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965,⁵ למעט משפחה אומנת שאושרה בידי מי ששר הרווחה והשירותים החברתיים הסמיכו לכך, ולרבות מעון לסטודנטים, לתלמידים ולעובדים, וכן מעון או מעון נעול כהגדרתם בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971;⁶

(4) בית מלון כהגדרתו בחוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976;⁷

(5) מוסד רפואי כהגדרתו בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996,⁸ או מוסד אחר העוסק במתן שירותי בריאות;

⁵ ס"ח התשכ"ה, עמ' 48.

⁶ ס"ח התשל"א, עמ' 134.

⁷ ס"ח התשל"ו, עמ' 228.

⁸ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327.

(6) מקום המשמש למסחר ולמתן שירותים לציבור, ובכלל זה קניון או שוק;

(7) בית סוהר או בית מעצר;

(8) ייעוד או שימוש אחר, כפי שקבע השר, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת;

"נושא משרה" – כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט-1999⁹;

"סוקר אסבסט" – מי שבידו רישיון סוקר אסבסט, לפי הוראות סעיף 21;

"סיבי אסבסט" – סיבים של אסבסט שאורכם עולה על 5 מיקרון, והיחס בין אורכם לקוטרם שווה לשלוש או גדול משלוש;

"עבודת אסבסט" – עבודה המתבצעת באסבסט, לרבות תיקון, פירוק, הסרה, הריסה, פינוי, חיתוך, סילוק מפגע, הובלה, הטמנה, כיסוי, חפירה או קידוח בקרקע שהוטמן בה אסבסט, ולמעט צביעה של אסבסט צמנט;

"עובד אחראי" – עובד שקיבל אישור לפי הוראות סעיף 17;

"עוסק באסבסט" – קבלן אסבסט, מפקח אסבסט פריד, עובד אחראי, דוגם אסבסט, מפעיל אתר פסולת אסבסט, מעבדה דוגמת, מעבדת אנליזה או סוקר אסבסט;

"עניין אישי" של אדם – לרבות עניין אישי של קרובו או של גוף שהוא או קרובו הם בעלי השליטה, מנהלים, נושאי משרה או עובדים אחראים בו;

"פסולת אסבסט" – לרבות אסבסט שפורק, נפגע או נשבר וכן אסבסט שאינו בשימוש או שהשימוש בו לא הותר לפי חוק זה;

"פקח" – פקח שהוסמך לפי סעיף 51;

"צו מינהלי לעניין אסבסט" – צו שניתן לפי סעיף 49;

"קבלן אסבסט" – קבלן אסבסט צמנט או קבלן אסבסט פריד;

⁹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

"קבלן אסבסט פריד" – מי שבידו רישיון קבלן אסבסט פריד, לפי הוראות סעיף 16(ב);

"קבלן אסבסט צמנט" – מי שבידו רישיון קבלן אסבסט צמנט, לפי הוראות סעיף 16(א);

"קרוב" של אדם – בן זוג, הורה, הורה הורה, צאצא, אח או אחות, צאצא של בן זוג ובני זוגם של כל אחד מאלה, או אדם אחר הסמוך על שולחנו וכן שותף, מעביד או עובד של אדם כאמור;

"הקרן לשמירת הניקיון" – הקרן שהוקמה לפי סעיף 10 לחוק שמירת הניקיון;

"שליטה" – כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹⁰;

"השר" – השר להגנת הסביבה.

פרק ג': הגבלת השימוש באסבסט

3. איסור שימוש באסבסט
(א) לא ייצר אדם, לא ייבא ולא יחזיק אסבסט, לא יסחור בו, לא ימסור אותו לאחר ולא יעשה עסקה, עבודה או שימוש אחר באסבסט, או בפסולת אסבסט, למעט עבודות אסבסט הנדרשות לצורך סילוק אסבסט והטמנה של פסולת אסבסט, לפי הוראות חוק זה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על מוצר אשר בשל מבנהו, צורתו, מראהו או אופן השימוש בו, הוא עלול להטעות כנחזה להיות מוצר אסבסט, והשר קבעו בצו לעניין סעיף זה.

4. המשך שימוש קיים באסבסט
(א) על אף הוראות סעיף 3, אסבסט שנעשה בו שימוש ערב יום התחילה, ניתן להמשיך ולעשות בו את אותו שימוש, באותו מקום או חפץ שבו היה מותקן (להלן – שימוש קיים באסבסט) וכן לבצע בו עבודת אסבסט שניתן לגביה היתר עבודת אסבסט, והכל בכפוף להוראות לפי חוק זה; ואולם, היה האסבסט הקיים אסבסט פריד, יוסר האסבסט ויופסק השימוש בו בהתאם להוראות לפי חוק זה.

(ב) אין בהוראות סעיף 3 כדי למנוע עסקה במקום או בחפץ שערב יום התחילה נעשה בו שימוש קיים באסבסט, ובלבד שבמועד שבו החל השימוש הקיים באסבסט היה שימוש זה מותר על פי דין.

¹⁰ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

- שימוש קיים
באסבסט פריד
במיתקן תעשייתי
5. (א) בעל מיתקן תעשייתי יפסיק שימוש קיים באסבסט פריד שהותקן לצורך בידוד תרמי, יסירו ויטמינו בהתאם להוראות לפי חוק זה, בתוך עשר שנים מיום התחילה.
- (ב) בעל מיתקן תעשייתי שיש בו בידוד תרמי שהותקן עד תום שנת 1990, יערוך, בתוך שנה מיום התחילה, בדיקה באמצעות מפקח אסבסט פריד לאיתור ולמיפוי של שימוש קיים באסבסט פריד שנעשה לצורך בידוד תרמי כאמור, אלא אם כן ידוע לו, על יסוד מסמכים שבידו, כי הבידוד התרמי אינו מכיל אסבסט פריד.
- (ג) נמצא שימוש קיים באסבסט פריד במיתקן תעשייתי, ידווחו על כך בעל המיתקן והמחזיק בו, לאלתר, למנהל, ויערכו רישום שבו ייכללו מיקום האסבסט, הערכת כמותו ומצבו, יסמנו את המיתקנים התעשייתיים שיש בהם אסבסט, ויעדכנו, מעת לעת, את הרישום והסימון כאמור.
- (ד) נעשה במיתקן תעשייתי שימוש קיים באסבסט פריד, לצורך בידוד תרמי, והאסבסט הפריד חשוף לאוויר, יאטמו בעל המיתקן התעשייתי והמחזיק בו את החיץ שבין האסבסט לאוויר, או יפסיקו את השימוש במיתקן התעשייתי ויאטמו אותו, באופן שימנע כל אפשרות לשחרור סיבי אסבסט לאוויר, והכל לאלתר ובהתאם להוראות לפי חוק זה.
- (ה) בעל מיתקן תעשייתי והמחזיק בו יפעלו לתחזוקת החיץ באופן שימנע כל אפשרות לשחרור סיבי אסבסט לאוויר, יבצעו מעקב שוטף אחר תקינות החיץ, וכן פעולות הדרכה, שילוט, ניטור ודיווח ופעולות אחרות הדרושות לצורך מניעת מפגע אסבסט וטיפול בו.
- (ו) נמצא מיתקן תעשייתי במקרקעין שאינם בחזקתו של בעל המיתקן התעשייתי, רשאים בעל המיתקן התעשייתי, המחזיק בו, וכל מי שפועל מטעמם להיכנס למקרקעין שבהם נמצא המיתקן, לצורך ביצוע חובותיהם לפי סעיף זה; על כניסה למקרקעין כאמור יחולו הוראות סעיף 50 לחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002,¹¹ בשינויים המחויבים.
- שימוש קיים
באסבסט פריד
במקום ציבורי
מקורה
6. (א) בעל מקום ציבורי מקורה יפסיק שימוש קיים באסבסט פריד שהותקן לצורך בידוד אקוסטי מותז או בידוד תרמי, יסירו ויטמינו בהתאם להוראות לפי חוק זה, בתוך עשר שנים מיום התחילה.

¹¹ ס"ח התשס"ב, עמ' 55.

(ב) בעל מקום ציבורי מקורה, שבנייתו החלה עד תום שנת 1984 ושיש בו בידוד אקוסטי מותז, יערוך, בתוך 18 חודשים מיום התחילה, בדיקה באמצעות סוקר לאיתור ולמיפוי של שימוש קיים באסבסט פריך שנעשה לצורך בידוד כאמור, אלא אם כן ידוע לו, על יסוד מסמכים שבידו, כי הבידוד אינו מכיל אסבסט פריך.

(ג) נמצא אסבסט פריך במקום ציבורי מקורה, ידווחו על כך בעל המקום הציבורי והמחזיק בו, לאלתר, למנהל, ויערכו רישום שבו ייכללו את מיקום האסבסט, הערכת כמותו ומצבו, יסמנו את המבנה שיש בו אסבסט ויעדכנו, מעת לעת, את הרישום והסימון כאמור.

(ד) נעשה במקום ציבורי מקורה שימוש קיים באסבסט פריך, וקיים חיץ אטום בין האסבסט הפריך לבין חלל המקום הציבורי, יפעלו בעל המקום הציבורי והמחזיק בו לתחזוקת החיץ באופן שימנע כל אפשרות לשחרור סיבי אסבסט לחלל המקום הציבורי, יבצעו מעקב שוטף אחר תקינות החיץ, וכן ינקטו בפעולות הדרכה, שילוט, ניטור ודיווח ופעולות אחרות הדרושות לצורך מניעת מפגע אסבסט וטיפול בו, עד להסרת האסבסט כאמור בסעיף קטן (א).

(ה) (1) נעשה במקום ציבורי מקורה שימוש קיים באסבסט פריך ולא קיים חיץ אטום בין האסבסט הפריך לבין חלל המקום הציבורי, יסגור בעל המקום הציבורי או המחזיק בו, בתוך 14 ימים מיום שנתגלה האסבסט הפריך במקום הציבורי, את האזור שיש בו אסבסט פריך, באופן שימנע כל אפשרות לשחרור סיבי אסבסט מחוץ לאותו אזור; בעל מקום הציבורי ומחזיק בו ינקטו פעולות סבירות למניעת כניסת בני אדם לאזור כאמור במקום הציבורי עד להסרת האסבסט הפריך, למעט מי שכניסתו נדרשת לצורכי פיקוח או הסרת האסבסט הפריך.

(2) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), המנהל, לאחר התייעצות עם הוועדה, רשאי לדחות את מועד הסגירה לפי פסקה (1), לתקופה שלא תעלה על שנה, אם מצא כי בנסיבות העניין קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת, ורשאי הוא להתנות את דחיית המועד בתנאים, ובלבד שבעל המקום הציבורי או המחזיק בו, הגיש למנהל בקשה מנומקת, בכתב, לדחייה כאמור, בתוך 14 ימים מיום התחילה או מהמועד שבו נתגלה אסבסט פריך במקום הציבורי, לפי המאוחר; אין בהגשת בקשה כאמור כדי לפטור את בעל המקום והמחזיק מחובתם לסגור את האזור שבו מצוי האסבסט במקום הציבורי, כל עוד לא החליט המנהל אחרת.

7. שימוש קיים באסבסט בציוד ובכלי רכב בידי צבא הגנה לישראל

(א) צבא הגנה לישראל יפסיק שימוש קיים באסבסט המותקן בציוד ובכלי רכב שבשימוש, ויפעל להסרתו ולהטמנתו, בתוך שבע שנים מיום התחילה, וכן יסיר את האסבסט מכלי רכב ומציוד בעת שמבוצע טיפול תחזוקה ברכיבים המותקנים בהם שיש בהם אסבסט אף אם טרם חלפו שבע שנים מיום התחילה, והכל בהתאם להוראות לפי חוק זה ולהוראות המנהל; בסעיף זה, "אסבסט" – למעט אסבסט צמנט.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), צבא הגנה לישראל רשאי להמשיך שימוש קיים באסבסט פריך המותקן בציוד במעמד חירום כמשמעותו בפקודות הצבא, וכן בכלי רכב שהוצא לגביו רישיון רכב צבאי לחירום לפי פקודות הצבא, ובלבד שיפעל לפי הוראות המנהל לעניין דיווח, ניטור, אחסנה, שילוט וסימון, ויסיר את האסבסט מכלי רכב ומציוד בעת שמבוצע טיפול תחזוקה ברכיבים המותקנים בהם שיש בהם אסבסט; בסעיף קטן זה, "פקודות הצבא" – כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.¹²

8. שימוש קיים באסבסט צמנט במקום ציבורי

(א) בעל מקום ציבורי שבו שימוש קיים באסבסט צמנט, יחזיק את האסבסט צמנט במצב תקין ויבצע פעולות תחזוקה כמפורט להלן:

(1) בתוך שלוש שנים מיום התחילה יצבע את האסבסט צמנט, לפי הנחיות ובסוגי צבעים שיפרסם המנהל, וידאג לחידוש הצביעה מעת לעת, באופן שיבטיח קיומה של שכבת צבע שלמה על פני האסבסט צמנט;

¹² ס"ח, התשט"ו, עמ' 171.

(2) אחת לשנה יבדוק באופן חזותי, ועד לצביעת האסבסט צמנט – אחת לשלושה חודשים, את שלמות האסבסט צמנט ויוודא תקינותו לרבות העדר סדקים, שברים, התפוררות או שחיקה; במקום ציבורי כאמור בפסקה (1) להגדרה "מקום ציבורי", או במקום ציבורי אחר ששטח האסבסט צמנט הכולל בו הוא 1000 מ"ר או יותר, תיערך בדיקה כאמור באמצעות סוקר אסבסט;

(3) יערוך רישום של הפעולות שביצע לפי סעיף קטן זה ושל כל פעולה או אירוע שפגעו בשלמות האסבסט, ויציג את הרישום האמור במקום גלוי ובולט לעין במקום הציבורי.

(ב) (1) התגלו במבנה במקום ציבורי סדקים ושברים בהיקף שאינו עולה על שליש מכמות האסבסט צמנט המותקן באותו מבנה, או שהאסבסט צמנט כאמור פגוע או שאינו שלם בהיקף כאמור, יתקן בעל המקום הציבורי את האסבסט צמנט במבנה ויאטום סדקים ושברים בתוך 30 ימים ממועד גילויים.

(2) עלה היקף הסדקים והשברים שהתגלה על שליש מכמות האסבסט צמנט המותקן באותו מבנה, או שהאסבסט צמנט כאמור פגוע או שאינו שלם בהיקף כאמור, בין היתר בשל סדקים, שברים, התפוררות או שחיקה, ידווח בעל המקום הציבורי על כך לממונה לאלתר, וכן יסיר ויטמין את האסבסט צמנט המותקן במבנה בהתאם להוראות לפי חוק זה בתוך שלושה חודשים מהיום שמצא כי האסבסט צמנט הוא במצב כאמור.

(3) המנהל, לאחר התייעצות עם הוועדה, רשאי לדחות את מועד ההסרה של האסבסט לפי פסקה (2), לתקופה שלא תעלה על שנה, אם מצא כי בנסיבות העניין קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת, ורשאי הוא להתנות את דחיית המועד בתנאים, ובלבד שבעל המקום הציבורי הגיש למנהל בקשה מנומקת, בכתב, לדחייה האמורה, בתוך 30 ימים מיום התחילה או מהמועד שבו נתגלה כי האסבסט במצב כאמור, לפי המאוחר; אין בהגשת בקשה כאמור כדי לפטור את בעל המקום הציבורי מחובתו להסיר את האסבסט, כל עוד לא החליט המנהל אחרת.

(ג) החובות הקבועות בסעיף זה על בעל מקום ציבורי, למעט בסעיף קטן (א)(1), יחולו גם על מחזיק של מקום ציבורי.

מתן הוראות וחובת מסירת מידע

9. לשם הבטחת מילוי הוראות לפי חוק זה, לרבות לעניין אופן ביצועם של סעיפים 3 עד 8, רשאי המנהל –

- (1) לדרוש מבעל נכס או מהמחזיק בו כל מידע הדרוש לו, ובעל הנכס או המחזיק בו ימסור את המידע כאמור למנהל;
- (2) לתת לבעל נכס או חפץ שמותקן בו אסבסט או שיש בו אסבסט, ולמחזיק בו, הוראות לביצוע פעולות, להימנעות מפעולות ולהגשת תכניות; הוראות פסקה זו לא יחולו לעניין סעיף 7(ב).

פרק ד': מפגע אסבסט

איסור גרימת מפגע אסבסט

10. לא יגרום אדם למפגע אסבסט.

טיפול במפגע אסבסט

11. (א) גרם אדם למפגע אסבסט או שהיה לו יסוד סביר להניח שיש מפגע אסבסט במקום בבעלותו או בחזקתו, ינקוט אמצעים מיידיים למניעת המשך המפגע או להפסקתו ולצמצום הסיכון הנובע ממנו, ככל שאמצעים אלו בשליטתו, ובכלל זה –

(1) מניעת שחרור סיבי אסבסט לאוויר, לרבות הפסקת הפעילות הגורמת למפגע;

(2) נקיטת אמצעים סבירים למניעת כניסה של בני אדם לאזור המפגע, למעט מי שכניסתו נדרשת לצורכי פיקוח, הצלה או טיפול במפגע, והודעה לשוהים בקרבת אזור המפגע על אמצעי זהירות שיש לנקוט;

(3) מניעת הוצאת כל חפץ, לרבות פסולת, מאזור המפגע;

(4) דיווח מיידית לממונה על קיום המפגע.

(ב) הממונה רשאי, לבקשת אדם כאמור בסעיף קטן (א), לתת לאותו אדם הנחיות לקיום הוראות סעיף זה; פנה אדם לממונה או למי שהוא הסמיך לכך, יראו אותו כמסכים לקבלת ההנחיות באמצעי שאת פרטיו מסר לממונה.

(ג) בעל מקום או מחזיק במקום שיש בו מפגע אסבסט, יגיש לממונה בקשה להיתר עבודת אסבסט לצורך סילוק המפגע בתוך שבעה ימים מהמועד שבו נודע לו על קיום המפגע, ויבצע את העבודה בהתאם להיתר שנתן הממונה.

(ד) הממונה רשאי להורות על מועד קצר יותר להגשת הבקשה לפי סעיף קטן (ג), אם מצא כי בנסיבות העניין קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת, ורשאי הוא, לאחר התייעצות עם הוועדה, להורות על מועד ארוך יותר ולהתנות את דחיית המועד בתנאים, ובלבד שבעל המקום או המחזיק בו הגיש לממונה בקשה מנומקת, בכתב, לדחייה כאמור, במועד שבו נתגלה מפגע האסבסט; אין בהגשת בקשה לפי סעיף קטן (ג) כדי לפטור את בעל המקום והמחזיק מחובתם לסילוק המפגע, כאמור באותו סעיף קטן, כל עוד לא החליט הממונה אחרת.

(ה) גרם אדם למפגע אסבסט בקרקע שאינה בבעלותו או בחזקתו, יישא בהוצאות סילוק המפגע על ידי הבעלים או המחזיק, לפי מידת אחריותו לגרימת המפגע, ורשאי הוא לבצע את סילוק המפגע אם בעל המקום והמחזיק הסכימו לכך.

מפגע אסבסט ברשות מקומית 12. נודע לרשות מקומית על קיומו של מפגע אסבסט בתחומה, תודיע על כך לממונה באופן מיידי; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מחובותיה של רשות מקומית לפי הוראות כל דין.

סייג לתחולת פרק ד' 13. הוראות סעיפים 10 ו-11 לא יחולו לגבי מפגע כאמור בפסקה (3) להגדרה "מפגע אסבסט" אם האסבסט הוא כאמור בסעיפים 5 עד 7, וקוימו לגבי החובות לפי אותם סעיפים.

פרק ה': רישוי העוסקים באסבסט

ייחוד פעולות וחובת רישוי 14. (א) לא יעסוק אדם באסבסט ולא ירשה לאחר מטעמו לעסוק באסבסט, אלא אם כן בידי העוסק באסבסט רישיון, אישור או מסמך הכרה שניתן לו לפי חוק זה, המתאים לביצוע העבודה או העיסוק (בחוק זה – רישיון), ובהתאם לתנאי רישיונו ולהוראות לפי חוק זה; לענין זה, "עיסוק" – בין בתמורה ובין שלא בתמורה, באקראי או דרך עיסוק.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לענין –

(1) הובלה של אסבסט ופסולת אסבסט כאמור בסעיף 40;

(2) סוגי עבודות אסבסט שהשר פטר בתקנות, בהתחשב בהיקף העבודה, במורכבותה ובמידת הסיכון לציבור ולסביבה הכרוכה בביצועה, ובלבד שעבודות כאמור מבוצעות על ידי אדם בנכס שבבעלותו או בחזקתו, המיועד לשימוש או על ידי אדם אחר המבצע את העבודה עבורו שלא בתמורה או על ידי עובדו, ורשאי השר לקבוע חובות, הגבלות ותנאים שיחולו על מבצע עבודות כאמור.

15. ייחוד התואר ואיסור התחזות (א) לא ישתמש אדם בתואר המנוי בהגדרה "עוסק באסבסט", או בכל תואר הדומה לתארים אלה עד כדי להטעות, אלא אם כן הוא בעל רישיון לעיסוק כאמור לפי הוראות חוק זה.

(ב) לא יציג אדם, במישרין או בעקיפין, את עצמו או את מי שפועל מטעמו, כעוסק באסבסט, אלא אם כן אותו אדם הוא בעל רישיון לאותו עיסוק.

(ג) לא יתחזה אדם לבעל רישיון של עוסק באסבסט, ולא ישתמש בתואר או בכינוי שמשמע מהם שהוא עוסק באסבסט, אלא אם כן הוא בעל רישיון מתאים.

16. רישיון קבלן אסבסט (א) המנהל ייתן רישיון קבלן אסבסט צמנט למבקש שמתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא בגיר ותושב קבע בישראל, או שהוא תאגיד הרשום על פי דין בישראל;

(2) הוא קבלן רשום כמשמעותו בחוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969¹³ (בסעיף זה – חוק רישום קבלנים), וכל עוד רישומו לפי החוק האמור לא בוטל או הותלה; השר רשאי לקבוע כי רק מבקש שהוא קבלן רשום לענף או לסיווג שקבע, ממלא אחר תנאי הרישום הנדרש לפי פסקה זו;

(3) מבקש הרישיון, ואם הוא תאגיד – גם נושא משרה ובעל שליטה בו, לא הורשעו בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי להיות קבלן אסבסט;

(4) הוא מעסיק, בכל עת, לפחות עובד אחראי אחד לפי הוראות סעיף 17.

¹³ ס"ח התשכ"ט, עמ' 218.

(ב) המנהל ייתן רישיון קבלן אסבסט פריך למבקש שמתקיימים בו כל אלה:

(1) התנאים המפורטים בסעיף קטן (א)(1) עד (3);

(2) הוא מעסיק, בכל עת, לפחות עובד אחראי אחד לעבודות אסבסט פריך לפי הוראות סעיף 17.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)(2), פטר שר הבינוי והשיכון לפי הוראות סעיף 14א לחוק רישום קבלנים אדם מתחולת החוק האמור, רשאי המנהל לתת לאותו אדם רישיון קבלן אסבסט לגבי ביצוע עבודת אסבסט שלגביה חל הפטור האמור, אף אם לא מתקיים בו התנאי הקבוע בסעיף קטן (א)(2).

17. (א) על אף הוראות סעיף 14(א) ובכפוף להוראות לפי פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970¹⁴, עובד של קבלן אסבסט רשאי לבצע עבודת אסבסט, במסגרת עבודתו אצל אותו קבלן, אף שאין בידי העובד רישיון קבלן אסבסט; בפרק זה, "עובד" – מי שמתקיימים בינו ובין קבלן האסבסט יחסי עובד ומעביד.

עובדי קבלן אסבסט וחובת העסקה של עובד אחראי

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), קבלן אסבסט יעסיק עובד אחראי אחד לפחות שמתקיימים בו כל אלה והוא אושר לכך על ידי המנהל:

(1) לעניין עובד אחראי של קבלן אסבסט צמנט –

(א) הוא בגיר ותושב קבע בישראל;

(ב) הוא בעל ניסיון מעשי של שישה חודשים לפחות בביצוע עבודות בנייה;

(ג) הוא השתתף בקורס הכשרה שהמנהל הכיר בו לעניין זה, ובסיומו עמד בהצלחה בבחינה כפי שהורה המנהל;

(ד) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי להיות עובד אחראי של קבלן אסבסט צמנט;

(ה) הוא מועסק על ידי קבלן אסבסט במשרה מלאה ובכפוף לתנאים שקבע השר לעניין אופן העסקתו ופעילותו;

¹⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 16, עמ' 337.

(2) לעניין עובד אחראי של קבלן אסבסט פריך – מתקיימים בו התנאים המפורטים בפסקה (1), בשינויים המחויבים, וכן כל אלה:

(א) הוא הועסק כעובד אחראי של קבלן אסבסט צמנט או היה קבלן כאמור, במשך שנה לפחות, ובמסגרת עיסוקו כאמור ביצע עבודות אסבסט צמנט, המקנות לו ניסיון מקצועי הולם, להנחת דעתם של המנהל ושל הוועדה;

(ב) הוא הוכיח, להנחת דעתם של המנהל ושל הוועדה, כי הוא בעל ניסיון או הכשרה מעשית וכן ידע מקצועי בביצוע עבודות אסבסט פריך או עבודות בידוד בעלות מאפיינים דומים, המספיקים לצורך העסקתו כעובד אחראי של קבלן אסבסט פריך.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), קבלן אסבסט שהוא יחיד לא יהיה חייב להעסיק עובד אחראי אם התקיימו לגביו הוראות פסקה (1) או (2) של אותו סעיף קטן, לפי העניין, והוא אושר כעובד אחראי על ידי המנהל.

18. המנהל ייתן רישיון מפקח אסבסט פריך למבקש שמתקיימים בו כל אלה:

רישיון מפקח
אסבסט פריך

(1) הוא בגיר ותושב קבע בישראל;

(2) הוא בעל תואר בוגר בתחומי ההנדסה, מדעי הטבע או מדעי הסביבה שניתן מאת מוסד מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958¹⁵, או בעל תואר אקדמי מאת מוסד להשכלה גבוהה מחוץ לישראל שהמנהל הכיר בו כשווה ערך לתואר אקדמי כאמור, או שהוא בעל תואר בוגר אחר ובלבד שהוכיח להנחת דעתם של המנהל ושל הוועדה שהוא בעל ידע ומיומנויות הנדרשים לשם מילוי התפקיד, או שהוא הנדסאי מוסמך הרשום בפנקס ההנדסאים והטכנאים המוסמכים המתנהל לפי חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958¹⁶, במדור הנדסת סביבה או הנדסה אזרחית;

(3) הוא השתתף בקורס הכשרה שהמנהל הכיר בו לעניין זה, ובסיומו עמד בהצלחה בבחינה כפי שהורה המנהל;

¹⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.
¹⁶ ס"ח התשי"ח, עמ' 108.

(4) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי להיות מפקח אסבסט פריך ;

(5) הוא הוכיח, להנחת דעתם של המנהל ושל הוועדה, כי הוא בעל ניסיון או הכשרה מעשית וכן ידע מקצועי בביצוע עבודות אסבסט פריך או עבודות בידוד בעלות מאפיינים דומים, המספיקים לצורך עבודתו כמפקח אסבסט פריך.

19. רישיון למעבדת אנליזה והכרה במעבדת חוץ (א) המנהל ייתן רישיון לביצוע בדיקות מעבדה לבעל מעבדה המבקש זאת, בהתקיים התנאים המפורטים להלן, ורשאי הוא לתת רישיון כאמור לביצוע סוג מסוים של בדיקות מעבדה :

(1) המעבדה פועלת בישראל ;

(2) המעבדה מחזיקה במקום, באמצעים ובמכשור מתאימים לביצוע בדיקות מעבדה, להנחת דעתו של המנהל ;

(3) בעל המעבדה, מנהל המעבדה ואם המעבדה היא תאגיד – גם התאגיד או נושא משרה בו, לא הורשעו בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין זה ראוי לתת למעבדה רישיון ;

(4) עובדי המעבדה שיבצעו את בדיקות המעבדה הם בעלי השכלה מקצועית, הכשרה וניסיון מתאימים לביצוע בדיקות מעבדה, להנחת דעתו של המנהל.

(ב) המנהל רשאי להכיר במעבדה מחוץ לישראל לצורך ביצוע בדיקת מעבדה ; אמות מידה להכרה במעבדה כאמור ייקבעו בידי המנהל לאחר התייעצות עם הוועדה, יפורסמו באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה ויהיו פתוחות לעיון הציבור במשרדו הראשי.

20. רישיון למעבדה דוגמת ולדוגם אסבסט (א) המנהל ייתן רישיון לשם נטילת דגימות אוויר לבעל מעבדה המבקש זאת, בהתקיים התנאים המפורטים להלן, ורשאי הוא לתת רישיון כאמור לנטילה של דגימות אוויר מסוג מסוים :

(1) המעבדה פועלת בישראל ;

(2) המעבדה מחזיקה במקום, באמצעים ובמכשור מתאימים לנטילת דגימות אוויר, להנחת דעתו של המנהל ;

(3) בעל המעבדה, מנהל המעבדה ואם המעבדה היא תאגיד – גם התאגיד או נושא משרה בו, לא הורשעו בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין זה ראוי לתת למעבדה רישיון;

(4) עובדי המעבדה שייטלו את דגימות האוויר הם דוגמי אסבסט.

(ב) המנהל רשאי לתת רישיון דוגם אסבסט למבקש רישיון כאמור, אם מתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא בגיר ותושב קבע בישראל;

(2) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי להיות דוגם אסבסט;

(3) הוא בעל השכלה מקצועית, הכשרה וניסיון מתאימים כפי שקבע השר.

(ג) דוגם אסבסט לא יעסוק בנטילת דגימת אוויר אלא כעובד של מעבדה דוגמת.

21. סוקר אסבסט (א) המנהל ייתן רישיון סוקר אסבסט למבקש שהוא בגיר ותושב קבע בישראל, ועבר קורס הכשרה כאמור בסעיף 17(ב)(1)(ג) ובסיומו עמד בהצלחה בבחינה כאמור באותו סעיף.

(ב) סוקר אסבסט רשאי לתת חוות דעת על מצב אסבסט בנכס ועל השימוש שנעשה בו ולהמליץ על אופן הטיפול באסבסט.

(ג) עובד אחראי, קבלן אסבסט שהוא יחיד שקיבל אישור לפי סעיף 17(ג), ומפקח אסבסט פריך יראו אותם כבעלי רישיון סוקר אסבסט.

22. רישיון מפעיל אתר פסולת אסבסט
המנהל ייתן רישיון מפעיל אתר פסולת אסבסט למבקש שמתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא בגיר ותושב קבע בישראל;

(2) הוא מפעיל אתר פסולת או תחנת מעבר לפסולת שיש בהם תנאים, מיתקנים וציוד ומתקיימים בהם תנאים להנחת דעתו של המנהל;

(3) הוא מעסיק, בכל עת, לפחות עובד אחראי אחד שמתקיימים בו התנאים הקבועים בסעיף 17(ב)(1), בשינויים המחויבים.

חובות, הגבלות ותנאים נוספים למתן רישיון ותנאים ברישיון

23.

(א) השר רשאי לקבוע תנאים נוספים למתן רישיון או לחידושו וכן חובות, הגבלות ותנאים נוספים שיחולו על בעל רישיון, בין השאר כדי להבטיח את מקצועיותו של העוסק באסבסט ואת פעילותו בהתאם להוראות לפי חוק זה וכדי למנוע מפגעי אסבסט, חשיפת הציבור לאסבסט או מפגעים סביבתיים אחרים, ובכלל זה רשאי הוא לקבוע הוראות בעניינים אלה:

(1) החובה להחזיק ולהשתמש, במסגרת פעילותו על פי הרישיון, במיתקנים ובציוד מתאימים לצורך העבודות או הפעולות, ולקיים מערכת לאבטחת איכות;

(2) החובה להחזיק ספרות מקצועית הנדרשת לצורך הפעלת הרישיון, לעדכנה ולהפיצה לנוגעים בדבר, ולפעול לפי הספרות המקצועית המעודכנת;

(3) החובה להעסיק כוח אדם בעל ניסיון וכשירות מתאימים וכן פעולות שעל בעל הרישיון לנקוט במטרה להכשיר ולהדריך את כוח האדם ולשמור על כשירותו;

(4) סוגי העבודות או הפעולות שבעל הרישיון רשאי לבצע;

(5) דרישות נוספות שיחולו על בעל רישיון להבטחת עמידתו בהוראות לפי חוק זה, ובכלל זה המצאת ערובות מתאימות באופן ובסכומים שיקבע וכן את התנאים לחילוטן ואופן החילוט;

(6) החובה לתעד את הפעולות שבעל הרישיון מבצע במסגרת פעילותו ואופן שמירת התייעוד;

(7) החובה למסור מידע, מסוג שיקבע, למזמין העבודה או הפעולה או לציבור העלול להיות מושפע מביצוען.

(ב) המנהל רשאי לתת הוראות בדבר חובות, הגבלות ותנאים נוספים שיחולו על בעל רישיון, בין השאר כדי להבטיח את מקצועיותו של העוסק באסבסט ואת פעילותו בהתאם להוראות לפי חוק זה וכדי למנוע מפגעי אסבסט, חשיפת הציבור לאסבסט או מפגעים סביבתיים אחרים, ובכלל זה רשאי הוא לתת הוראות בעניינים אלה:

(1) הוראות בעניינים המנויים בסעיף קטן (א)(1) עד (7), שיחולו על בעל רישיון מסוים;

(2) הנחיות ונהלים לביצוע העבודות או הפעולות.

24. סירוב לתת רישיון .24 על אף האמור בסעיפים 16 עד 23, המנהל רשאי, לאחר התייעצות עם הוועדה, לסרב לתת רישיון למבקש שמתקיימים בו התנאים לפי הסעיפים האמורים, לפי העניין, לאחר שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו, אם מצא כי קיימות נסיבות אחרות שבשלהן אין לתת לו רישיון, לרבות מטעמים הנוגעים למהימנותו, ואם היה תאגיד – גם בשל נסיבות כאמור המתקיימות לגבי נושא משרה או בעל שליטה בו.
25. הגשת בקשה (א) המבקש לקבל או לחדש רישיון לפי הוראות חוק זה יגיש בקשה למנהל; המנהל רשאי לדרוש ממבקש כאמור כל מידע או מסמך הדרושים לו לצורך החלטה בבקשה.
- (ב) מבקש כאמור בסעיף קטן (א) יודע למנהל, בכתב, על כל שינוי בפרט מהפרטים שמסר בבקשה כאמור באותו סעיף קטן, בתוך 30 ימים מיום השינוי.
- (ג) השר יקבע את הליכי הגשת הבקשות לקבלת רישיון או לחידושו לרבות הוראות בדבר אופן הגשת הבקשה והמסמכים שיש לצרף אליה.
26. תקופת תוקפו של רישוי (א) תוקפם של רישיון קבלן אסבסט צמנט, רישיון קבלן אסבסט פריץ, רישיון מפקח אסבסט פריץ, אישור עובד אחראי ורישיון סוקר אסבסט יהיה לשנתיים.
- (ב) תוקפם של רישיון דוגם אסבסט, רישיון מעבדת אנליזה ומעבדה דוגמת ורישיון מפעיל אתר פסולת אסבסט, יהיה לחמש שנים.
- (ג) עוסק באסבסט המבקש לחדש רישיון שניתן לו לתקופה נוספת, יגיש למנהל, לפחות 60 ימים לפני תום תוקפו של הרישיון בקשה לחידושו.
- (ד) על אף הוראות סעיף קטן (א) או (ב), המנהל רשאי לתת רישיון או לחדשו לתקופות קצרות מהתקופות האמורות באותם סעיפים קטנים, לפי העניין, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לאחר שהודיע למבקש הרישיון בכתב את נימוקיו ונתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו.
27. מתן הוראות ומסירת מידע (א) המנהל רשאי לדרוש מבעל רישיון לדווח לו על פרטים שהורה ולמסור לו כל מידע או מסמכים הדרושים לו לפיקוח לפי חוק זה, לרבות כתנאי לחידוש הרישיון, ובעל הרישיון ימסור לו את המידע או המסמכים כאמור.
- (ב) המנהל רשאי לתת לבעל רישיון או למי שמועסק על ידו הוראות לביצוע פעולות או להימנעות מפעולות; הוראות כאמור יכול שיינתנו לכל בעלי הרישיונות או לסוג מסוים של בעלי רישיון או לבעל רישיון מסוים.

28. חובת דיווח (א) בעל רישיון ידווח למנהל לאלתר אם חדל להתקיים בו או בעובדו תנאי מהתנאים למתן הרישיון או אם נתקיים בו או בעובדו תנאי שבשלו רשאי המנהל לבטל או להתלות את הרישיון שברשותו.
- (ב) נודע לעוסק באסבסט על עניין הקשור לאסבסט העלול לגרום פגיעה בציבור או בסביבה, ובכלל זה מפגע אסבסט, שימוש באסבסט פריך או תוצאות דגימת אסבסט בערכים כפי שהורה המנהל, ידווח למנהל על אותו עניין לאלתר.
- (ג) דיווח כאמור בסעיף קטן (ב) יכול שיימסר למנהל בידי נציג של העוסק באסבסט, שהעוסק הודיע על פרטיו מראש.
29. חובה לעמוד בדרישות למתן רישיון בעל רישיון יעמוד, בכל עת, בתנאים אשר נקבעו ברישיון שניתן לו.
30. איסור העברת רישיון רישיון לפי הוראות חוק זה הוא אישי ואינו ניתן להעברה.
31. השתלמויות עוסק באסבסט ישתתף בהשתלמויות מקצועיות כפי שיורה המנהל, ובמועדים שיורה; השתתפות בהשתלמויות כאמור תהיה תנאי ברישיון של עוסק באסבסט.
32. סירוב לחדש רישיון, ביטול רישיון, הגבלתו או התלייתו (א) המנהל רשאי, לאחר התייעצות עם הוועדה, לסרב לחדש רישיון, לבטלו, להגבילו, או להתלותו לתקופה שלא תעלה על שנה, וכן לרשום התראה או נזיפה לעוסק באסבסט, לאחר שנתן לעוסק באסבסט הזדמנות לטעון את טענותיו, בהתקיים אחד מאלה:
- (1) הרישיון ניתן על יסוד מידע כוזב, שגוי, מטעה או חלקי;
 - (2) הוא חדל לעסוק בעיסוק נושא הרישיון;
 - (3) הוא הוכרז פסול דין;
 - (4) הוא הוכרז פושט רגל, ואם הוא תאגיד – ניתן צו לפירוקו או למינוי כונס נכסים עליו או שהוא החליט על פירוק מרצון;
 - (5) חדל להתקיים תנאי מהתנאים למתן הרישיון לפי חוק זה;

(6) העוסק באסבסט הפר תנאי מתנאי הרישיון או הוראה מההוראות לפי חוק זה, לרבות חובה, הגבלה או תנאי לשימוש ברישיון שנקבע לפי פרק זה או הוראת חיקוק אחר בקשר עם עיסוקו באסבסט, או שלא מסר לממונה דיווח על סיום עבודת אסבסט שביצע להנחת דעתו של הממונה;

(7) העוסק באסבסט מסר למנהל או לממונה מידע כוזב, מטעה, שגוי או חלקי במסגרת עבודתו כעוסק באסבסט;

(8) העוסק באסבסט הפר תנאי מתנאי היתר עבודת אסבסט או גילה חוסר מקצועיות או רשלנות במסגרת עבודתו כעוסק באסבסט;

(9) המנהל, לאחר התייעצות עם הוועדה, מצא כי קיימות נסיבות מיוחדות שבשלהן בעל הרישיון לא היה ראוי לקבלו, אף שהתקיימו לגביו התנאים למתן הרישיון לפי הוראות חוק זה.

(ב) סבר המנהל כי הפגם כאמור בסעיף קטן (א) ניתן לתיקון, רשאי הוא להורות לעוסק באסבסט לתקנו ורשאי הוא להורות על אופן ומועד התיקון; לא היה הפגם ניתן לתיקון או שחלפה התקופה שקבע המנהל והפגם לא תוקן להנחת דעתו, רשאי הוא, לאחר שנתן לעוסק באסבסט הזדמנות לטעון את טענותיו, לסרב לחדש את הרישיון, לבטלו או להתלותו.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), רשאי המנהל להתלות רישיון שניתן לעוסק באסבסט, אם ראה שחומרת העניין או טובת הציבור מחייבים זאת ולאחר שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו, אם הוגש נגדו כתב אישום או נפתחה נגדו חקירה פלילית בחשד לביצוע עבירה שאם יורשע בה לא יהיה ראוי להיות עוסק באסבסט, עד למתן פסק דין סופי בעניין או עד שתתקבל החלטה בידי הגורם המוסמך לכך שלא להעמיד את העוסק לדין פלילי.

(ד) היה למנהל יסוד סביר להניח כי מתקיים בעוסק באסבסט האמור בסעיף קטן (א)(6) או (8) וכי נגרם בשל כך מפגע אסבסט, רשאי הוא להתלות את רישיונו של העוסק באסבסט, לאלתר, ובלבד שייתן לעוסק הזדמנות לטעון את טענותיו בסמוך לאחר מכן, ולא יאוחר מתום 30 ימים ממועד ההתליה.

(ה) בוטל רישיון עוסק באסבסט שניתן לאדם, לא יהא אותו אדם רשאי להגיש בקשה לאותו רישיון אלא בחלוף שלוש שנים ממועד ביטול הרישיון.

(ו) בלי לגרוע מהוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד), חדל להתקיים בקבלן אסבסט, במעבדת אנליזה, במעבדה דוגמת או במפעיל אתר פסולת אסבסט אחד או יותר מהתנאים האמורים בסעיפים 16, 19, 20 או 22, לפי העניין, יהיה הרישיון מותלה עד שיוכח, להנחת דעתו של המנהל, כי חזר להתקיים בבעל הרישיון התנאי האמור; בעל רישיון ידווח למנהל על כך שחדל להתקיים בו התנאי האמור, מיד כשנודע לו על כך.

מרשם 33. (א) המנהל ינהל מרשם של בעלי הרישיונות וייכללו בו, בין היתר, פרטים אלה:

(1) פרטי בעל הרישיון, סוג הרישיון ותקופת תוקפו;

(2) ביטול, התלייה או התניה בתנאי הרישיון;

(3) התראה או נזיפה שניתנו לבעל רישיון.

(ב) המרשם יהיה פתוח לעיון הציבור במשרד הראשי של המשרד להגנת הסביבה, ויפורסם באתר האינטרנט של המשרד.

איסור ניגוד עניינים 34. (א) לא יבצע אדם עבודות או פעולות כעוסק באסבסט, אם קיים חשש שלא יוכל למלא חובות, הגבלות ותנאים לפי חוק זה בשל ניגוד עניינים בין החובות, ההגבלות והתנאים כאמור לבין עניין אישי שלו או עיסוקיו האחרים, ואם נודע לו על ניגוד עניינים כאמור, יפסיק את אותה עבודה או פעולה; לעניין זה, "עיסוק" – לרבות עיסוק אחר כעוסק באסבסט.

(ב) מפקח אסבסט פריך, מעבדת אנליזה, מעבדה דוגמת, דוגם אסבסט וסוקר אסבסט ישמרו בפעולתם המקצועית על אי-תלות בקבלן אסבסט שעל עבודתו פיקחו או שבקשר לעבודתו ביצעו דגימת צובר, בדיקות מעבדה או סקירה.

(ג) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) –

(1) מפקח אסבסט פריך לא יהיה עובד של קבלן אסבסט ולא יקבל כל תמורה או טובת הנאה אחרת, בין במישרין ובין בעקיפין, מקבלן אסבסט שעל עבודתו פיקח במהלך שישה חודשים ממועד סיום העבודות שעליהן פיקח;

(2) מפקח אסבסט פריך לא יפקח על עבודתו של קבלן אסבסט שאצלו עבד או הועסק בתפקיד אחר, אלא בחלוף שישה חודשים ממועד סיום העבודה או ההעסקה כאמור;

(3) קבלן אסבסט פריך לא יתנה את ביצוע עבודתו בהעסקת מפקח אסבסט פריך מסוים, ומפקח אסבסט פריך לא יתנה את ביצוע עבודתו בהעסקתו של קבלן אסבסט מסוים.

(ד) השר רשאי לקבוע נסיבות שיראו אותן כנסיבות שבהן עלול להיווצר ניגוד עניינים או עלולה להיפגע אי-התלות של עוסק באסבסט וכן לקבוע הוראות נוספות שמטרתן מניעת ניגוד עניינים, שיחולו על העוסקים באסבסט, כולם או חלקם.

(ה) השר, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע אמות מידה שיבטיחו את מקצועיות פעולותיו של סוקר האסבסט ואת מהימנות תוצאותיהן.

35. הגבלת פרסומת לא יעשה עוסק באסבסט, במישרין או בעקיפין, פרסומת לעיסוקו שיש בה כדי להטעות; השר רשאי לקבוע צורות של פרסומת שיש בהן כדי להטעות.

פרק ו': ביצוע עבודות אסבסט

36. החובה לקבל היתר עבודת אסבסט (א) לא יבצע אדם עבודת אסבסט מסוימת שלא ניתן לגביה פטור לפי הוראות סעיף קטן (ב) (בפרק זה – עבודה טעונה היתר), אלא אם כן נתן הממונה היתר לביצועה לפי הוראות סעיף 37 ובהתאם להוראות לפי חוק זה ולתנאי ההיתר.

(ב) השר רשאי לקבוע סוגי עבודות אסבסט שיהיו פטורים מקבלת היתר לעבודת אסבסט, בהתחשב בהיקף העבודה, במורכבותה ובמידת הסיכון לציבור ולסביבה הכרוכה בביצועה, ורשאי הוא להתנות פטור כאמור בחובות, בהגבלות ובתנאים שיחולו על ביצועה, לרבות חובה להעסיק עוסק באסבסט מסוג מסוים לשם כך.

37. היתר עבודת אסבסט, התנייתו בתנאים או סירוב לתיתו (א) המבקש לבצע עבודת אסבסט טעונה היתר (בפרק זה – מזמין), יגיש לממונה בקשה להיתר עבודת אסבסט באמצעות קבלן אסבסט בעל רישיון מתאים לביצוע העבודה, ואם העבודה היא באסבסט פריך – באמצעות מפקח אסבסט פריך; בקשה כאמור תוגש באופן שיורה הממונה ויצורפו אליה תכנית לביצוע העבודה כאמור בסעיף 39(ג)(1) או (ד)(2)(א), לפי העניין, ומידע ומסמכים שידרוש הממונה, בין בדרך כלל ובין לבקשה מסוימת; הממונה רשאי לדרוש ממגיש הבקשה מידע ומסמכים נוספים הדרושים לו לשם החלטה בבקשה.

(ב) הוגשה בקשה להיתר עבודת אסבסט, ישקול הממונה אם לאשרה או לסרב לאשרה וכן רשאי הוא להתנות את ההיתר בחובות, בהגבלות ובתנאים הדרושים בין היתר כדי להבטיח כי עבודת האסבסט תבוצע בהתאם להוראות לפי חוק זה, בהתחשב בהיקף עבודת האסבסט, במורכבותה ובמידת הסיכון לציבור ולסביבה הכרוכה בביצועה, ורשאי הוא לתת היתר עבודת אסבסט לעבודת אסבסט מסוימת או לכמה עבודות אסבסט, שיפורטו בהיתר.

(ג) הממונה רשאי, אם מצא כי הדבר נדרש בנסיבות העניין, להתנות מתן היתר עבודת אסבסט לעבודת אסבסט מסוימת שאינה עבודת אסבסט פריד בביצועה בידי קבלן אסבסט פריד, או בידי קבלן אסבסט צמנט בפיקוחו של מפקח אסבסט פריד.

(ד) (1) הממונה יודיע על החלטתו בבקשה להיתר עבודת אסבסט כאמור בסעיף זה בתוך 30 ימים מיום הגשתה על כל פרטיה כנדרש בהוראות לפי חוק זה; הממונה רשאי, בהודעה מנומקת בכתב להאריך המועד האמור ב-60 ימים נוספים אם ראה צורך בכך בשל מורכבות הבקשה או היקף העבודה המבוקש.

(2) דרש הממונה ממגיש הבקשה מידע ומסמכים נוספים כאמור בסעיף קטן (א), לא יובא במניין התקופות האמורות בפסקה (1) פרק הזמן שעד להגשת המידע והמסמכים כאמור.

(ה) אישר הממונה בקשה לפי סעיף זה, יפורסמו הבקשה, לרבות כל מסמך נלווה אליה, והחלטת הממונה בבקשה באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה ויועמדו לעיון הציבור במשרדי הממונה, ואולם לא יפרסם הממונה מידע כאמור אם מצא שהתקיימה אחת העילות המנויות בסעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998¹⁷, ויחולו הוראות סעיפים 10 ו-11 לחוק האמור; מידע לפי סעיף קטן זה יפורסם לפחות עד תום שנה ממועד סיום העבודה, כאמור בסעיף 39(ב).

38. חובות של מזמין עבודה טעונה היתר (א) מזמין לא יעסיק אדם בביצוע עבודת אסבסט או בביצוע דגימות אוויר בקשר לעבודה כאמור, אלא אם כן אותו אדם הציג לפניו רישיון תקף ומתאים לביצוע העבודה.

(ב) מזמין עבודה טעונה היתר באסבסט צמנט יעסיק, נוסף על קבלן אסבסט צמנט, מעבדה דוגמת לשם מילוי ההוראות לפי חוק זה.

¹⁷ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

(ג) מזמין עבודה טעונה היתר באסבסט פריך יעסיק, נוסף על קבלן אסבסט פריך, מפקח אסבסט פריך ומעבדה דוגמת לשם מילוי ההוראות לפי חוק זה.

39. ביצוע עבודת אסבסט וסיומה (א) עבודת אסבסט שניתן היתר לביצועה לפי הוראות סעיף 37, תבוצע באופן שימנע סיכון לציבור ולסביבה, תוך שימוש בציוד ובמכשור מתאימים לעבודה, ובכלל זה ביצוע הפעולות המפורטות להלן:

(1) תיחום וגידור אתר העבודה;

(2) יידוע של ציבור המשתמשים באתר העבודה ובקרבתו בדבר העבודה המתוכננת, והנחייתו לעניין כללי ההתנהגות המתאימים;

(3) קביעת שלטי אזהרה באתר העבודה ובקרבתו בנוגע לאיסור כניסה לאתר העבודה וסיכון אפשרי למי שאינו מורשה לכך;

(4) פיזור, לפני תחילת העבודה, של חומר מלכד או מים על האסבסט באתר העבודה, במטרה למנוע או לצמצם פיזור סיבי אסבסט במהלך העבודה, וביצוע העבודה באופן שימנע יצירת אבק נראה לעין;

(5) איסוף האסבסט ופסולת האסבסט באתר העבודה, עטיפתם באריזה כפולה ואטומה באופן שימנע דליפה או שחרור ממנה, סימון האריזה כפי שיוורה הממונה ופינוי הפסולת לאתר פסולת אסבסט לפי הוראות חוק זה;

(6) נקיטת אמצעים כדי לוודא העדרו של אסבסט באתר העבודה ובסביבתו בתום העבודה, לרבות ניקוי אתר העבודה מאסבסט ובכלל זה ניקוי חלקי מבנה וחפצים המצויים באתר העבודה או סילוק חלקי המבנה והחפצים באופן שבו מסולקת פסולת אסבסט;

(7) ביצוע, באמצעות דוגם אסבסט, של דגימות אוויר באתר העבודה ובקרבתו; הממונה רשאי להורות על המועדים לביצוע דגימות האוויר, מספרן ואופן ביצוען, ועל ריכוז סיבי האסבסט המרבי המותר בתום עבודת האסבסט, ורשאי הוא, בנסיבות מיוחדות, לפטור מזמין המבקש זאת מחובת ביצוע הדגימות כאמור;

(8) מילוי חובות, הגבלות ותנאים שנקבעו בהיתר עבודת אסבסט.

(ב) קבלן אסבסט המבצע עבודת אסבסט לפי היתר, ובעבודת אסבסט פריד – גם מפקח אסבסט פריד המפקח על העבודה, אחראי לסיום עבודת האסבסט בהתאם להוראות ההיתר שניתן לביצועה, ולא יראו אותו כמי שמילא את חובתו לסיים את עבודת האסבסט אלא בהתקיים כל אלה:

(1) האסבסט ופסולת האסבסט פונו מאתר העבודה והוטמנו בהתאם להוראות לפי חוק זה ואישור על כך נמסר לממונה;

(2) התקבלו תוצאות דגימת אוויר מאת מעבדת אנליזה המעידות כי אין חריגה מריכוז סיבי האסבסט המרבי המותר באתר העבודה, בהתאם לקביעת הממונה כאמור בסעיף 39(א)(7) ולתנאי היתר עבודת האסבסט;

(3) הוגש לממונה דיווח על סיום העבודה.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), קבלן אסבסט המבצע עבודת אסבסט באסבסט צמנט אחראי כי עבודת האסבסט תבוצע בהתאם להוראות לפי חוק זה; במסגרת אחריותו כאמור יפעל קבלן האסבסט בין השאר כמפורט להלן, באמצעות עובד שלו שהוא עובד אחראי ובידו אישור תקף:

(1) יכין תכנית לביצוע עבודת אסבסט צמנט ויגיש אותה לממונה עם הבקשה להיתר עבודת האסבסט;

(2) ינהל את ביצוע העבודה ויפקח על ביצועה בידי עובדיו בהתאם לתכנית כפי שאושרה בידי הממונה ובהתאם לתנאי היתר עבודת האסבסט.

(ד) (1) קבלן אסבסט פריד, המבצע עבודת אסבסט באסבסט פריד, ומפקח אסבסט פריד המפקח על העבודה אחראים כי עבודת האסבסט תבוצע בהתאם להוראות לפי חוק זה ובהתאם להיתר עבודת אסבסט.

(2) במסגרת אחריותו כאמור בסעיף קטן (א) יפעל מפקח אסבסט פריד, בין השאר כמפורט להלן:

(א) יכין תכנית לביצוע עבודת אסבסט פריד ויגיש אותה לממונה עם הבקשה להיתר עבודת האסבסט;

(ב) יפקח על ביצוע העבודה בידי קבלן האסבסט ועובדיו.

(3) במסגרת אחריותו יפעל קבלן אסבסט פריד, באמצעות עובד שלו שהוא עובד אחראי ובידו אישור תקף, ינהל את ביצוע העבודה ויפקח על ביצועה בידי עובדיו בהתאם לתכנית העבודה כפי שאושרה בידי הממונה ובהתאם לתנאי היתר עבודת האסבסט ולהוראות מפקח אסבסט פריד.

(ה) בוצעה עבודת אסבסט, כאמור בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד) באמצעות עובד אחראי, יהיה העובד האחראי אחראי לביצוע אותה עבודה ולא יהיה בכך לגרוע מאחריותו של קבלן האסבסט לביצוע אותה עבודה.

40. הובלת אסבסט (א) לא יוביל אדם אסבסט אלא ברכב סגור הנושא שילוט אזהרה, כשהאסבסט עטוף וארוז באופן המונע פיזור אסבסט; השר רשאי לקבוע הוראות לעניין הובלת אסבסט לשם הבטחת קיומן של מטרות חוק זה.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), הובלת אסבסט פריד תיעשה בידי בעל רישיון מוביל ובהתאם להוראות לפי חוק שירותי הובלה, התשנ"ז – 1997¹⁸, החלות על הובלת חומר מסוכן; בסעיף זה, "רישיון מוביל" ו-"חומר מסוכן", כהגדרתם בחוק האמור.

41. סילוק אסבסט, פינויו והטמנתו (א) לא יסלק אדם אסבסט או פסולת אסבסט ולא יפנה אותם אלא לאתר פסולת אסבסט, לשם הטמנתם.

(ב) בלי לגרוע מהוראות כל דין ובכפוף לתנאים שנקבעו ברישיון מפעיל אתר פסולת אסבסט –

(1) מפעיל אתר פסולת אסבסט יטמין אסבסט או פסולת אסבסט באתר הפסולת, באזור נפרד, מגודר ומסומן, המיועד להטמנת פסולת אסבסט בלבד, באופן שימנע מעבר פסולת ונוזלים שהיו במגע עם פסולת אסבסט, או נבעו ממנה (בסעיף קטן זה – תשטיפים) בין אזור הטמנת פסולת האסבסט לבין אזורים אחרים באתר, וכן באופן שימנע התפשטות שריפות בין פסולת האסבסט לבין פסולת אחרת המוטמנת באתר;

¹⁸ ס"ח התשנ"ז, עמ' 222.

(2) מפעיל אתר פסולת אסבסט המשמש כתחנת מעבר יאחסן אסבסט או פסולת אסבסט, באזור נפרד, מגודר ומסומן, המיועד לאחסון פסולת אסבסט בלבד, באופן שימנע מעבר פסולת ותשטיפים בין אזור אחסון פסולת האסבסט לבין אזורים אחרים באתר, וכן באופן שימנע התפשטות שריפות בין פסולת האסבסט לבין פסולת אחרת.

(ג) מפעיל אתר פסולת אסבסט יפרוק פסולת אסבסט באתר פסולת אסבסט, יטמין פסולת כאמור ויכסה אותה או יאחסן אותה, לפי העניין, באופן שימנע קריעה של אריזת הפסולת או פליטה של אבק הנראה לעין; החובה לפי סעיף קטן זה לעניין פריקת פסולת אסבסט תחול גם על מי שמוביל את פסולת האסבסט לאתר פסולת האסבסט.

פרק ז': הוועדה המקצועית, המנהל והממונה וסמכויותיהם

הוועדה המקצועית 42. (א) השר ימנה ועדה מקצועית לאסבסט ואבק מזיק, שחבריה יהיו בעלי לאסבסט ואבק מזיק ידע וניסיון בתחומי פעילותה של הוועדה, וזה הרכבה:

(1) המנהל, והוא יהיה יושב ראש הוועדה;

(2) שני עובדי המשרד להגנת הסביבה;

(3) שני עובדים של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, האחד מאגף הפיקוח על העבודה והשני נציג התעשייה, לפי הצעת המנהל הכללי של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה;

(4) עובד משרד הבריאות, לפי הצעת המנהל הכללי של משרד הבריאות;

(5) נציג המוסד לבטיחות ולגיהות כמשמעותו בחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954¹⁹, לפי הצעת מנהל המוסד לבטיחות ולגיהות;

(6) נציג צבא הגנה לישראל, לפי הצעת ראש אגף הטכנולוגיה והלוגיסטיקה בצבא הגנה לישראל;

¹⁹ ס"ח התשי"ד, עמ' 202.

(7) עובד רשות מקומית וכן עובד נוסף של רשות מקומית שישמש כממלא מקומו הקבוע, לפי הצעת שר הפנים;

(8) אחד עד שלושה חברים, בין מקרב המדינה ובין מקרב הציבור, שהם בעלי מומחיות בתחום האסבסט והאבק המזיק;

(9) נציג ציבור שימונה לפי רשימה שיגישו לו הארגונים המנויים בחלק א' לתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג-2002.²⁰

(ב) השר ידווח לוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת על דבר מינויה של הוועדה ועל הרכבה; מינוי הוועדה והרכבה יפורסם ברשומות.

(ג) הוועדה רשאית למנות, מבין חבריה, ועדות משנה קבועות או לעניין מסוים, ולאצול להן מתפקידיה ומסמכויותיה, למעט התפקידים המפורטים בסעיף 144(1); ועדת משנה תדווח לוועדה על החלטותיה, סמוך לאחר קבלתן.

(ד) אצלה הועדה מסמכויותיה לוועדת משנה כאמור בסעיף קטן (ג), יראו את החלטות ועדת המשנה כאילו הן החלטותיה לכל דבר ועניין, ואולם שני חברים לפחות של הוועדה רשאים, בתוך שבעה ימים מיום קבלת החלטתה של ועדת המשנה לידיהם, להגיש ליושב ראש הוועדה דרישה מנומקת בכתב לקיים במליאת הוועדה דיון בעניין שלגביו התקבלה החלטה בוועדת המשנה; נתקבלה הדרישה כאמור תקיים הוועדה דיון בעניין והחלטתה תהיה סופית.

סדרי עבודת הוועדה .43 (א) יושב ראש הוועדה יכנס את הוועדה ויקבע את סדר יומה.

(ב) הוועדה תקבע לעצמה את סדרי עבודתה ודיוניה, ככל שלא נקבעו בחוק זה או בהוראות שקבע השר ובלבד שתתכנס לפחות פעמיים בשנה קלנדרית.

(ג) יושב ראש הוועדה יכנס ישיבה מיוחדת של הוועדה אם ביקשו זאת לפחות שני חברים, ובלבד שמספר הישיבות המיוחדות כאמור לא יעלה על 12 ישיבות בשנה.

²⁰ ס"ח התשס"ג, עמ' 118.

(ד) בישיבות הוועדה ינוהל רישום שישקף את מהלך הדיון ויתעד את עיקריו; רישום כאמור יפורסם בתוך 14 ימים ממועד הישיבה שלגביה נערך, באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה ויהיה פתוח לעיון הציבור במשרדו הראשי.

תפקידי הוועדה 44. הוועדה תיתן ייעוץ מקצועי בתחומי מומחיותה, ובכלל זה –

(1) תציע לשר או תייעץ לו בעניין התקנת תקנות לפי הוראות חוק זה;

(2) תייעץ למנהל בכל עניין הנוגע לשימוש באסבסט, לביצוע עבודות אסבסט, לנטילת דגימות אסבסט, לביצוע בדיקות מעבדה ולסילוק מפגעי אסבסט, וכן לעניין רישוי לעוסקים באסבסט, לעניין נקיטת אמצעים מינהליים כלפי עוסקים כאמור, לעניין פרסום מידע והנחיות לציבור ובכל עניין אחר בתחומי מומחיותה, לפי בקשת המנהל;

(3) תבצע כל תפקיד אחר בתחומי מומחיותה, המוטל עליה לפי חיקוק, ובכלל זה תפקידים הקשורים לחומרים שאינם אסבסט היוצרים אבק מזיק והעלולים לגרום למחלות ריאה או לנזק בריאותי אחר.

ניגוד עניינים של חבר הוועדה 45. (א) לא יתמנה לחבר הוועדה מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר הוועדה לבין עניין אישי או תפקיד אחר שלו.

(ב) התברר לחבר הוועדה כי נושא הנדון בישיבה של הוועדה או שהוא נדרש לטפל בו במסגרת תפקידו כחבר ועדה, עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של חשש לניגוד עניינים בין תפקידו כחבר הוועדה לבין עניין אישי או תפקיד אחר שלו, יודיע על כך בכתב בהקדם האפשרי ליושב ראש הוועדה.

(ג) חבר הוועדה יימנע מהשתתפות בדיון שמקיימת הוועדה ומהצבעה בנושא כאמור בסעיף קטן (ב), ולא יטפל במסגרת מילוי תפקידו בוועדה באותו נושא.

(ד) חבר הוועדה המנוי בסעיף 42(א)(1) עד (6) ו-9), רשאי להביא בחשבון את ענייניו של הגוף שהוא נציגו, ככל שהם קשורים לחוק זה, למעט באשר לנושא שיש לו לגביו עניין אישי, ולא יראו אותו כמצוי במצב של ניגוד עניינים בשל כך בלבד.

תוקף החלטות 46. החלטות הוועדה לא יפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר בהן או מחמת פגם במינויו או בהמשך כהונתו.

- מנהל רישוי
אסבסט וממונה
אסבסט
47. השר ימנה, מבין עובדי משרדו –
- (1) מנהל רישוי אסבסט, שיהיה אחראי על תחום האסבסט במשרד להגנת הסביבה וימלא את התפקידים שנקבעו לו לפי הוראות חוק זה.
- (2) ממונה אסבסט, אחד או יותר, שימלא את התפקידים שנקבעו לו לפי הוראות חוק זה.
48. (א) לשם ביצוע תפקידיהם לפי הוראות חוק זה ולשם פיקוח על ביצוען, רשאי המנהל וכן ממונה שהשר הסמיך לעניין זה –
- (1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו ;
- (2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוע ההוראות לפי חוק זה או להקל את ביצוען ; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995²¹ ;
- (3) לערוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדת אנליזה או למעבדה דוגמת, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת ;
- (4) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייד, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט ;
- (ב) המנהל או ממונה שהוסמך לכך לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי להורות לאדם המבצע לנגד עיניו פעולה באסבסט, לאחר שהזדהה בפניו, להימנע מביצוע אותה פעולה או להורות לו כיצד לבצעה, והכל לצורך מניעת מפגע אסבסט או צמצומו ; הוראה כאמור תעמוד בתוקפה עד שתינתן הוראה אחרת מאת המנהל או הממונה או עד תום שבעה ימים ממועד נתינתה, לפי המוקדם ; המנהל או הממונה יתעד הוראה שנתן כאמור בסעיף קטן זה סמוך ככל האפשר למועד נתינתה.
49. (א) נוכח הממונה כי מתקיים אחד מהמפורטים להלן, וטרם הוגש כתב אישום, רשאי הוא לתת צו מינהלי לעניין אסבסט, לפי הוראות סעיף זה :

²¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

(1) קיים מפגע אסבסט או חשש ממשי להתהוות מפגע אסבסט ;

(2) נעשו עבודה או שימוש באסבסט או בפסולת אסבסט בניגוד להוראות לפי חוק זה.

(ב) צו מינהלי לעניין אסבסט יכול שיינתן למי שגרם או שעלול לגרום למפגע כאמור בסעיף קטן (א)(1), למי שביצע או עומד לבצע עבודה או שימוש בניגוד להוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף קטן (א)(2), או לבעלים או למחזיק של הנכס שנגרם או עלול להיגרם בו המפגע, או שבוצעו או עומדים להתבצע בו העבודה או השימוש כאמור, הכל לפי העניין, ואם קיים מפגע אסבסט ברשות הרבים כהגדרתה בחוק שמירת הניקיון – רשאי הממונה לתת צו כאמור גם לרשות המקומית שהמפגע נמצא בתחומה.

(ג) בצו מינהלי לעניין אסבסט רשאי הממונה לצוות, בין היתר, על ביצוע פעולות כמפורט להלן, לפי העניין, באופן ובמועדים שייקבעו בצו :

(1) להפסיק את העבודה או את השימוש באסבסט שלגביהם ניתן הצו או להימנע מהם, או לבצעם בהתאם להוראות שנקבעו בצו ;

(2) לנקוט אמצעים הדרושים למניעה, לצמצום או לסילוק של מפגע האסבסט ולמניעת חשיפה של הציבור למפגע כאמור.

(ד) (1) נתן הממונה צו מינהלי לעניין אסבסט לצבא הגנה לישראל לפי הוראות סעיף קטן (א), יעביר העתק מהצו לשר הביטחון.

(2) שר הביטחון, לאחר התייעצות עם השר, רשאי, בחתימת ידו, לאשר את המשך ביצוע העבודה או השימוש שלגביהם ניתן הצו בידי צבא הגנה לישראל אם קבע כי העבודה או השימוש שלגביהם ניתן הצו הם חיוניים והפסקתם או צמצומם עלולים לפגוע באופן מהותי בביטחון המדינה ויש הכרח להבטיח את ביצועם.

(3) נתן שר הביטחון אישור כאמור בפסקה (2), רשאי הממונה לתת הוראות לעניין המשך ביצוע העבודה או השימוש כאמור, ובלבד שלא יהא בהן כדי לפגוע בצרכים שבשלהם ניתן האישור.

(4) תוקפו של אישור כאמור בפסקה (2) לא יעלה על שישה חודשים ; חדלו להתקיים הנסיבות שבשלהן ניתן האישור, יפקע תוקפו אף במועד מוקדם מהמועד שנקבע בו.

(ה) נוכח ראש רשות מקומית או עובד הרשות המקומית שהוא הסמיך לעניין זה (בסעיף זה – ראש הרשות), לאחר קבלת חוות דעת מאת סוקר אסבסט, כי קיים מפגע אסבסט או חשש ממשי להתהוות מפגע אסבסט, בתחום הרשות המקומית, ראשי הוא לתת צו מינהלי לעניין אסבסט לפי הוראות סעיף זה, ובלבד שהודיע לממונה על כוונתו לתת צו כאמור, על העילה למתן הצו ועל הפעולות הנדרשות לפיו, והממונה לא התנגד לכך; הסמכות לפי סעיף קטן זה לא תחול לגבי המדינה ומוסדותיה ולגבי מערכת הביטחון.

(ו) מי שלא קיים הוראות צו שניתן לפי סעיף זה, ראשי הממונה או ראש הרשות שנתן את הצו, לבצע את הנדרש לפי הצו; בוצע הנדרש כאמור, יהיה מי שנצטווה אך לא מילא אחר הוראות הצו, חייב בתשלום כפל ההוצאות שהוצאו; בוצע הצו על ידי הממונה יהיה התשלום לקרן לשמירת הניקיון; בוצע הצו על ידי ראש הרשות, יהיה התשלום לקופת הרשות המקומית.

(ז) על מסירת צו לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 237 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982²² (להלן – חוק סדר הדין הפלילי), בדבר המצאת מסמכים, בשינויים המחויבים.

50. בקשה לביטול צו על ידי בית המשפט

(א) הרואה את עצמו נפגע מצו מינהלי לעניין אסבסט, ראשי להגיש לבית המשפט המוסמך לדון בעבירה, בקשה לביטולו.

(ב) הגשת בקשה לביטול צו לפי הוראות סעיף קטן (א), אינה מתלה את תוקפו של הצו, כל עוד לא החליט בית המשפט אחרת; החליט בית המשפט להתלות את תוקפו של הצו במעמד צד אחד, תידון הבקשה במעמד הצדדים בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מתום שבעה ימים מיום ההחלטה.

(ג) על הליכים לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 57(ד) עד (ו), בשינויים המחויבים.

פרק ח': סמכויות פקחים

51. הסמכת פקחים

(א) השר ראשי להסמיך, מבין עובדי המדינה, פקחים שיהיו נתונים להם הסמכויות לפי פרק זה, כולן או חלקן.

(ב) לא יוסמך פקח לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

²² ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים ממועד קבלת פרטי העובד, כי אינה מתנגדת להסמכתו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים, כפי שהורה השר, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים.

סמכויות פקח 52. (א) לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה, רשאי פקח –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוע ההוראות לפי חוק זה או להקל את ביצוען; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

(3) לערוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;

(4) להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייד, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט.

(ב) התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חוק זה, רשאי פקח –

(1) לחקור כל אדם הקשור לעבירה כאמור, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות),²³ בשינויים המחויבים;

(2) לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969²⁴ (בסעיף זה – פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים;

²³ חוקי אי"י, כרך א', עמ' (ע) 439, (א) 467.
²⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

(3) לבקש מבית משפט צו חיפוש לפי סעיף 23 לפקודת מעצר וחיפוש, ולבצעו; על חיפוש לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 24(א)(1), 26 עד 28 ו-45 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים.

(ג) סירב אדם להיענות לדרישת פקח, על פי סמכויותיו בהתאם להוראות סעיף זה, והיה חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה, רשאי הפקח לעכבו עד לבואו של שוטר, ויחולו על עיכוב כאמור הוראות סעיף 75(ב) ו-(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996,²⁵ בשינויים המחויבים.

זיהוי פקח 53. (א) פקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו, ולובש מדי פקח, בצבע ובצורה שהורה השר לעניין זה, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודת פקח החתומה בידי השר, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו של פקח, שאותה יציג על פי דרישה.

(ב) חובת ההזדהות לפי סעיף קטן (א) לא תחול אם קיומה עלול לגרום לאחד מאלה:

(1) סיכול ביצוע הסמכות בידי הפקח;

(2) פגיעה בביטחון הפקח או בביטחון אדם אחר.

(ג) חלפה הנסיבה שבשלה לא קיים פקח את חובת ההזדהות כאמור בסעיף קטן (ב), יקיים הפקח את חובתו כאמור, מוקדם ככל האפשר.

פרק ט': עונשין

עונשין 54. (א) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977²⁶ (בפרק זה – חוק העונשין), ואם הוא תאגיד – כפל הקנס האמור:

(1) לא עורך בדיקה לאיתור ולמיפוי של שימוש קיים באסבסט פריך, בניגוד להוראות סעיפים 5(ב) או 6(ב);

²⁵ ס"יח התשנ"ו, עמ' 338.
²⁶ ס"יח התשל"ז, עמ' 226.

- (2) לא מדווח למנהל על קיומו של אסבסט פריד, לא עורך רישום או לא מסמן את המיתקנים התעשייתיים הכוללים אסבסט, בניגוד להוראות סעיפים 5(ג) או 6(ג);
- (3) לא מבצע את הפעולות הדרושות במיתקן תעשייתי בניגוד להוראות סעיף 5(ד) או (ה) או במקום ציבורי, בניגוד להוראות סעיף 6(ד) או (ה);
- (4) לא מוסר מידע בניגוד להוראות סעיפים 9(1) או 27(א);
- (5) לא מדווח למנהל על אי קיומו של תנאי מתנאי הרישיון, בניגוד להוראות סעיפים 28(א) או 32(ו) סיפה;
- (6) לא מדווח למנהל על עניין העלול לגרום לפגיעה בציבור או בסביבה, בניגוד להוראות סעיף 28(ב);
- (7) עוסק באסבסט שעושה פרסומת לעיסוקו שיש בה כדי להטעות, בניגוד להוראות לפי סעיף 35;
- (8) לא מקיים הוראה שנקבעה בתקנות החלות עליו, לפי הוראות סעיף 78(א)(2) עד (5).
- (ב) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה או הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ואם הוא תאגיד – כפל הקנס האמור:
- (1) לא מפסיק שימוש קיים באסבסט פריד, לא מסירו ולא מטמינו, בניגוד להוראות סעיפים 5(א) או 6(א);
- (2) לא מפסיק שימוש קיים באסבסט המותקן בציוד או בכלי רכב, לא פועל להסרתו ולהטמנתו, או לא פועל לפי הוראות המנהל בקשר אליו, בניגוד להוראות סעיף 7;
- (3) לא מבצע פעולות תחזוקה באסבסט צמנט, בניגוד להוראות סעיף 8(א) או (ב)(1);
- (4) לא מדווח לממונה או לא מסיר או לא מטמין אסבסט צמנט, בניגוד להוראות סעיף 8(ב)(2).
- (ג) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנתיים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ואם הוא תאגיד – כפל הקנס האמור:

- (1) מייצר, מייבא או מחזיק אסבסט, סוחר בו, מוסר אותו לאחר או עושה עסקה, עבודה או שימוש אחר באסבסט או בפסולת אסבסט, בניגוד להוראות סעיף 3 ושלא בהתאם להוראות פרק ג';
- (2) לא פועל לפי הוראות המנהל, בניגוד להוראות סעיף 9(2) או 27(ב);
- (3) גורם למפגע אסבסט, בניגוד להוראות סעיף 10;
- (4) לא נוקט אמצעים מידיים למניעת המשך מפגע אסבסט או להפסקתו ולצמצום הסיכון הנובע ממנו, בניגוד להוראות סעיף 11(א), לא ממלא אחר הנחיות הממונה או מי שהוא הסמיך לעניין זה בניגוד להוראות סעיף 11(ב), או לא מגיש לממונה בקשה להיתר לעבודת אסבסט לצורך סילוק מפגע אסבסט ולא מבצע את העבודה בהתאם להיתר שנתן הממונה, בניגוד להוראות סעיף 11(ג);
- (5) מי שעוסק באסבסט או מרשה לאחר מטעמו לעסוק באסבסט בלא רישיון המתאים לביצוע העבודה או העיסוק או שלא בהתאם לתנאי הרישיון, בניגוד להוראות סעיף 14(א), או שלא בהתאם לחובות, הגבלות ותנאים שנקבעו לו, בניגוד להוראות סעיף 14(ב)(2) או בניגוד לתנאים לפי הוראות סעיף 29;
- (6) משתמש בתואר עוסק באסבסט, מציג עצמו כעוסק באסבסט או מתחזה לבעל רישיון של עוסק באסבסט, כשאין בידו רישיון מתאים, בניגוד להוראות סעיף 15;
- (7) בעל רישיון שאינו ממלא חובות, הגבלות ותנאים נוספים אשר נקבעו כי יחולו עליו, בניגוד להוראות סעיף 23;
- (8) מבצע עבודה טעונה היתר בלא היתר עבודת אסבסט או בניגוד לתנאי ההיתר, בניגוד להוראות סעיף 36(א);
- (9) מבצע עבודת אסבסט שאינה טעונה היתר או מפר חובות, הגבלות ותנאים החלים על ביצוע אותה עבודה, בניגוד להוראות סעיף 36(ב);

(10) מעסיק אדם בביצוע עבודת אסבסט בלי שאותו אדם הציג בפניו רישיון תקף ומתאים לביצוע העבודה, או לא מעסיק עוסק באסבסט שהיה עליו להעסיקו לצורך ביצוע אותה עבודת אסבסט, בניגוד להוראות סעיף 38;

(11) מפר חובה מהחובות החלות עליו לפי סעיף 39;

(12) מוביל אסבסט בניגוד להוראות סעיף 40;

(13) מסלק אסבסט או פסולת אסבסט, מפנה, פורק, מאחסן או מטמין אותם, בניגוד להוראות סעיף 41;

(14) אינו ממלא אחר הוראות בעל פה שנתן לו הממונה, בניגוד להוראות סעיף 48(ב);

(15) אינו ממלא אחר הוראות צו מינהלי לעניין אסבסט, בניגוד להוראות סעיף 49.

(ד) העובר עבירה כאמור בסעיפים קטנים (א) עד (ג) באופן או בנסיבות מחמירות שכתוצאה מהם נגרמה או עלולה להיגרם פגיעה ממשית לציבור או לסביבה, דינו – מאסר שלוש שנים או כפל הקנס שבית משפט היה רשאי להטיל עליו לפי הוראות סעיפים קטנים (א) עד (ג), לפי העניין.

(ה) היתה העבירה עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף, בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס הקבוע לאותה עבירה, לכל יום שבו נמשכת העבירה מעבר לתקופת הזמן שנקבעה בצו מינהלי לעניין אסבסט או בהתראה בכתב מאת המנהל או הממונה.

(ו) (1) בשל עבירה שעבר אדם לפי חוק זה שכתוצאה ממנה השיג טובת הנאה או רווח, לעצמו או לאחר, רשאי בית המשפט להטיל עליו קנס בשיעור טובת הנאה או הרווח שהשיג כאמור, נוסף על כל עונש אחר; לעניין סעיף קטן זה, "טובת הנאה" – לרבות הוצאה שנחסכה.

(2) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 63 לחוק העונשין.

(ז) (1) עבירות לפי סעיף קטן (א) הן מסוג העבירות של אחריות קפידה.

(2) נעברה עבירה כאמור בסעיף קטן (ב), חזקה כי מי שעבר את העבירה ידע כי העבירה בוצעה באסבסט, אלא אם כן הוכיח כי לא ידע ולא היה עליו לדעת על כך.

55. אחריות מעביד ונושא משרה בתאגיד (א) מעביד ונושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת ביצוע עבירות לפי חוק זה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר חובה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין. בתאגיד

(ב) נעברה עבירה לפי חוק זה בידי עובד, בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי מעביד או נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

(ג) בסעיף זה, "נושא משרה בתאגיד" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר בתאגיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו נעברה העבירה וכן דירקטור לעניין עבירה כאמור בסעיף 54(א)(1), (ב)(1) ו-(ג)(1), (5), (6) ו-(8).

56. שיעורי קנסות על אף הוראות סעיף 221(ב) לחוק סדר הדין הפלילי, רשאי שר המשפטים, בהסכמת השר, לקבוע שיעור קנס העולה על סכום הקנס הקבוע בסעיף האמור, לעבירה שנקבעה לפי חוק זה כעבירת קנס וכן לעבירת קנס נמשכת או נוספת שעבר אותו אדם, בהתחשב בסוג העבירה ובנסיבות ביצועה, ובלבד שסכום הקנס לא יעלה על עשרה אחוזים מסכום הקנס המרבי הקבוע לאותה עבירה; קנס כאמור יכול שיהיה בסכומים או בשיעורים שונים לגבי תאגידים, לגבי עבירה נמשכת ולגבי נסיבות שונות של ביצוע העבירה.

57. סמכויות בית משפט (א) הוגש כתב אישום בשל עבירה לפי חוק זה, רשאי בית משפט ליתן צו עשה, צו אל תעשה וכל סעד אחר, לרבות התליית רישיון של עוסק באסבסט, ככל שיראה לנכון בנסיבות שלפניו, והכל כדי למנוע, להפסיק או לצמצם מפגע אסבסט או למנוע ביצוע עבירה לפי חוק זה.

(ב) לא יצווה בית משפט כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שנתן לנאשם הזדמנות להשמיע את טענותיו; לא התייצב הנאשם לדיון בבקשה אף שהוזמן כדין, רשאי בית המשפט להחליט בבקשה בהעדרו.

(ג) תוקפו של צו שניתן כאמור בסעיף קטן (א) יהיה לתקופה שיוורה בית המשפט ולכל המאוחר עד לגמר ההליכים.

(ד) נאשם או תובע רשאים לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר בהחלטה שנתן בעניין בקשה לצו כאמור בסעיף קטן (א), אם נתגלו עובדות חדשות או השתנו הנסיבות והדבר עשוי לשנות את החלטתו הקודמת של בית המשפט.

(ה) נאשם או תובע רשאים לערער על החלטה בעניין בקשה לצו כאמור בסעיף קטן (א), או על החלטת בית המשפט בבקשה לעיון חוזר; בית המשפט שלערוור ידון בערעור בשופט אחד.

(ו) בית המשפט רשאי לאשר את ההחלטה שעליה מערערים, לשנותה, לבטלה ולקבל החלטה אחרת במקומה או להחזיר את העניין עם הוראות לגורם שנתן את ההחלטה.

(ז) בית משפט שהרשיע אדם בעבירה לפי חוק זה רשאי בגזר הדין, נוסף על כל עונש שיטיל –

(1) לצוות עליו לסלק מפגע אסבסט ולבצע פעולות לשיקום האזור שבו נגרם המפגע;

(2) לחייבו בתשלום ההוצאות שהוצאו לסילוק המפגע ולשיקום כאמור בפסקה (1), אם הגיש התובע או מי שהוציאן בקשה לבית המשפט; הורשעו בעבירה יותר מאדם אחד, רשאי בית המשפט, בהחלטה כאמור, להטיל את תשלום ההוצאות על כולם או חלקם, יחד או לחוד, או לחלק את התשלום ביניהם, הכל כפי שייראה לו בנסיבות העניין;

(3) להורות על התליית רישיון שניתן לעוסק באסבסט לתקופה שיקבע או על ביטול רישיון כאמור.

(ח) הרואה את עצמו נפגע מצו או החלטה שניתנו לפי הוראות סעיף קטן (ז) רשאי לערער עליו במסגרת הערעור על גזר הדין.

פרק י': עיצום כספי

עיצום כספי 58. (א) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 50,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 100,000 שקלים חדשים:

(1) לא ערך בדיקה לאיתור ולמיפוי של שימוש קיים באסבסט פריד, בניגוד להוראות סעיפים 5(ב) או 6(ב);

(2) לא דיווח למנהל על קיומו של אסבסט פריד, לא ערך רישום או לא סימן את המיתקנים התעשייתיים הכוללים אסבסט, בניגוד להוראות סעיפים 5(ג) או 6(ג);

(3) לא ביצע את הפעולות הדרושות במיתקן תעשייתי, בניגוד להוראות סעיף 5(ד) או (ה), או במקום ציבורי, בניגוד להוראות סעיף 6(ד) או (ה);

(4) לא מסר מידע בניגוד להוראות סעיפים 9(1) או 27(א);

(5) לא דיווח למנהל על אי קיומו של תנאי מתנאי הרישיון בניגוד להוראות סעיפים 28(א) או 32(ו) סיפה;

(6) לא דיווח למנהל על עניין העלול לגרום לפגיעה בציבור או בסביבה, בניגוד להוראות סעיף 28(ב);

(7) לא קיים הוראה שנקבעה בתקנות החלות עליו, לפי הוראות סעיף 78(א)(2) עד (5).

(ב) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 200,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 400,000 שקלים חדשים:

(1) לא הפסיק שימוש קיים באסבסט פריד, לא הסירו ולא הטמינו בניגוד להוראות סעיפים 5(א) או 6(א);

(2) לא הפסיק שימוש קיים באסבסט המותקן בציוד או בכלי רכב שבשימוש, לא פעל להסרתו ולהטמנתו, בניגוד להוראות סעיף 7 או להוראות המנהל כאמור באותו סעיף;

(3) לא ביצע פעולות תחזוקה באסבסט צמנט, בניגוד להוראות סעיף 8(א) או (ב)(1);

(4) לא דיווח לממונה או לא הסיר או לא הטמין אסבסט צמנט, בניגוד להוראות סעיף 8(ב)(2).

(ג) הפר אדם הוראה מההוראות לפי חוק זה כמפורט להלן, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של 400,000 שקלים חדשים, ואם הוא תאגיד – בסכום של 800,000 שקלים חדשים:

- (1) ייצר, ייבא או החזיק אסבסט, סחר בו, מסר אותו לאחר או עשה עסקה, עבודה או שימוש אחר באסבסט או בפסולת אסבסט, בניגוד להוראות סעיף 3 ושלא בהתאם להוראות פרק ג'; לעניין זה, "אסבסט" – לרבות מוצר כאמור בסעיף 3(ב);
- (2) לא פועל לפי הוראות המנהל, בניגוד להוראות סעיף 9(2) או 27(ב);
- (3) גרם למפגע אסבסט, בניגוד להוראות סעיף 10;
- (4) לא נקט אמצעים מיידיים למניעת המשך מפגע אסבסט או להפסקתו ולצמצום הסיכון הנובע ממנו, בניגוד להוראות סעיף 11(א), או לא מילא אחר הנחיות הממונה או מי שהוא הסמיך לעניין זה בניגוד להוראות סעיף 11(ב), ולא הגיש לממונה בקשה להיתר לעבודת אסבסט לצורך סילוק מפגע אסבסט, ולא ביצע את העבודה בהתאם להיתר הממונה, בניגוד להוראות סעיף 11(ג);
- (5) עסק באסבסט או הרשה לאחר מטעמו לעסוק באסבסט בלא רישיון המתאים לביצוע העבודה או העיסוק או שלא בהתאם לתנאי הרישיון, בניגוד להוראות סעיף 14(א), או שלא בהתאם לחובות, הגבלות ותנאים שנקבעו לו, בניגוד להוראות סעיף 14(ב) או בניגוד לתנאים לפי הוראות סעיף 29;
- (6) השתמש בתואר עוסק באסבסט, הציג עצמו כעוסק באסבסט או התחזה לבעל רישיון של עוסק באסבסט, כשאין בידו רישיון מתאים, בניגוד להוראות סעיף 15;
- (7) בעל רישיון שלא מילא חובות, הגבלות ותנאים נוספים אשר נקבעו כי יחולו עליו, בניגוד להוראות סעיף 23;
- (8) ביצע עבודה טעונה היתר בלא היתר עבודת אסבסט או בניגוד לתנאי ההיתר, בניגוד להוראות סעיף 36(א);
- (9) ביצע עבודת אסבסט שאינה טעונה היתר או הפר חובות, הגבלות ותנאים החלים על ביצוע אותה עבודה, בניגוד להוראות סעיף 36(ב);
- (10) העסיק אדם בביצוע עבודת אסבסט בלי שאותו אדם הציג בפניו רישיון תקף ומתאים לביצוע העבודה או לא העסיק עוסק באסבסט שהיה עליו להעסיקו לצורך ביצוע אותה עבודת אסבסט, בניגוד להוראות סעיף 38;

(11) הפר חובה מהחובות החלות עליו לפי סעיף 39 ;

(12) הוביל אסבסט בניגוד להוראות סעיף 40 ;

(13) סילק אסבסט או פסולת אסבסט, פינה, פירק, אחסן או הטמין אותם, בניגוד להוראות סעיף 41 ;

(14) לא מילא אחר הוראות בעל פה שנתן לו הממונה, בניגוד להוראות סעיף 48(ב);

(15) לא מילא אחר הוראות צו מינהלי לעניין אסבסט, בניגוד להוראות סעיף 49.

59. הודעה על כוונת חיוב (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 58 (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המנהל בין השאר את אלה :

(1) המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה) המהווה את ההפרה ;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו ;

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל לפי הוראות סעיף 60 ;

(4) שיעור התוספת על העיצום הכספי בהפרה נמשכת או בהפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 62.

60. זכות טיעון מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 59, רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני המנהל, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.

61. החלטת המנהל ודרישת תשלום (א) המנהל יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי הוראות סעיף 60, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 63.

(ב) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו דרישה לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום); בדרישת התשלום יציין המנהל, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומו ; החליט המנהל שלא להטיל על

המפר עיצום כספי, ימסור לו הודעה על כך.

(ג) לא הגיש המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 60, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב, יראו הודעה זו, בתום 30 הימים האמורים, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

62. הפרה נמשכת והפרה חוזרת (א) בהפרה נמשכת ייוסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, עיצום כספי בשיעור החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.

(ב) בהפרה חוזרת ייוסף על העיצום הכספי שהיה ניתן להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 58, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.

63. סכומים מופחתים (א) המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) השר, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להפחית את סכום העיצום הכספי הקבוע בסעיף 58, ובשיעורי הפחתה מרביים שיקבע.

64. סכום מעודכן של העיצום הכספי (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני המנהל כאמור בסעיף 61(ג) – ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגשה עתירה לבית המשפט ובית המשפט הורה על עיכוב תשלומו של העיצום הכספי, יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בעתירה.

(ב) סכומי העיצום הכספי כאמור בסעיף 58 יעודכנו ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום העדכון בשנה שקדמה לו, ולעניין יום העדכון הראשון – לעומת המדד שהיה ידוע ביום התחילה; הסכומים האמורים יעוגלו לסכום הקרוב שהוא מכפלה של עשרה שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) המנהל הכללי של המשרד להגנת הסביבה יפרסם ברשומות הודעה על סכום העיצום הכספי המעודכן לפי סעיף קטן (ב).

65. המועד לתשלום העיצום הכספי .65 העיצום הכספי ישולם בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 61.
66. הפרשי הצמדה וריבית .66 לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקות ריבית והצמדה, התשכ"א-1961²⁷ (בפרק זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומו.
67. עיכוב תשלום עיצום כספי או החזרו .67 (א) אין בהגשת עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים על דרישה לתשלום עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי או את פרסום ההחלטה לפי סעיף 68, אלא בהסכמת המנהל או אם בית המשפט הורה על כך.
- (ב) התקבלה עתירה כאמור בסעיף קטן (א) לאחר ששולם העיצום הכספי, יוחזר העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.
68. פרסום בדבר הטלת עיצום כספי .68 הוטל עיצום כספי לפי פרק זה, רשאי המנהל לפרסם בעיתון או בכל דרך אחרת את דבר הטלת העיצום הכספי וסכומו, את שמו של המפר ואת מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבותיה, ורשאי המנהל להורות למפר לפרסם על חשבונו של המפר פרסום כאמור.
69. שמירת אחריות פלילית .69 (א) תשלום עיצום כספי לפי הוראות פרק זה לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה לפי חוק זה כאמור בסעיף 58.
- (ב) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרת הוראה לפי חוק זה כאמור בסעיף 58, לא יחויב בשל המעשה המהווה את העבירה בתשלום עיצום כספי ואם שילם אותו אדם עיצום כספי – יוחזר לו סכום העיצום הכספי ששולם, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

פרק י"א: הוראות שונות

70. אחריות נושא משרה בתאגיד .70 נעשה מעשה או מחדל על ידי תאגיד בניגוד להוראות לפי חוק זה, המהווה עוולה לפי כל דין, יהיה אדם אחראי גם הוא לעוולה, אם היה אותה שעה מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או עובד בכיר האחראי לתחום בו נעשתה העוולה, אלא אם כן הוכיח שניים אלה:
- (1) העוולה נעשתה שלא בידיעתו;

²⁷ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

(2) הוא נקט אמצעים סבירים בנסיבות העניין כדי למנוע את העוולה.

71. (א) השר, לאחר התייעצות עם שר הבריאות ושר התעשייה המסחר והתעסוקה ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע חומר כאבק מזיק לעניין חוק זה, ולקבוע את ההוראות לפי חוק זה שיחולו לעניין אבק מזיק כאמור, בשינויים או ללא שינויים, ורשאי הוא לקבוע סייגים לתחולתן של ההוראות כאמור לעניין אותו חומר.
- (ב) נקבעו הוראות לפי סעיף קטן (א), יקראו את ההוראות חוק זה החלות על אסבסט כאילו הן חלות על אבק מזיק שלגביו נקבעו ההוראות כאמור, אלא אם כן נקבע אחרת באותן הוראות.
72. קנס ועיצום כספי שהוטלו לפי חוק זה ישולמו לקרן לשמירת הניקיון, ואולם קנס שהוטל עקב הפעלת סמכותו של עובד רשות מקומית ישולם לקופת הרשות המקומית.
- העברת קנסות ועיצומים כספיים, לקרן לשמירת הניקיון
73. על גביית עיצומים כספיים, קנסות והוצאות לפי חוק זה תחול פקודת המסים (גביה)²⁸.
- תחולת פקודת המסים (גביה)
74. (א) בסעיף זה –
- פינוי אסבסט מהגליל המערבי

"הפרויקט לפינוי אסבסט מהגליל המערבי" – פרויקט לאיתור, לסילוק ולהטמנה של פסולת אסבסט שמקורה במפעל לייצור אסבסט בגליל המערבי, שהוטמנה או פוזרה ברדיוס שאינו עולה על 15 ק"מ מהמפעל, למעט בקרקעות שבבעלות חברות אסבסט, בהיקף ובמתכונת שהורה עליהם השר בהתייעצות עם שר האוצר, ולעניין ההיבט התקציבי של הפרויקט – בהסכמת שר האוצר.

"חברות אסבסט" – חברות שעסקו במועד שקדם ליום התחילה בייצור אסבסט בגליל המערבי

- (ב) הפרויקט לפינוי אסבסט מהגליל המערבי ימומן מתקציב המדינה ומתשלומים שיעבירו חברות האסבסט, וכן מתשלומים שיעבירו רשויות מקומיות שבתחומן מתבצע הפרויקט (בסעיף זה – הרשויות המקומיות).
- (ג) בקרן לשמירת הניקיון ינוהל חשבון נפרד שישמש למימון עלויות,

²⁸ חוקי אי"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

ישירות או עקיפות, של הפרויקט לפינוי אסבסט מהגליל המערבי (בסעיף זה – החשבון הנפרד).

(ד) השר, בהסכמת שר האוצר, לאחר שנתן לרשויות המקומיות ולחברות האסבסט הזדמנות לטעון את טענותיהן, יורה על גובה הסכומים שיעבירו הרשויות המקומיות וחברות האסבסט לחשבון הנפרד, ועל מועדי תשלום, ובלבד שהסכום הכולל שיעבירו חברות האסבסט יהיה שווה לסכום התשלומים הכולל שיועברו מתקציב המדינה ומהרשויות המקומיות יחד; ואולם, הסכום הכולל שיעבירו חברות האסבסט כאמור לא יעלה על 150 מיליון שקלים חדשים.

(ה) בקביעת סכום התשלום ומועדיו לפי סעיף קטן (ד) ישקול השר בין השאר את היקף תקציב המדינה המיועד למימון כלל עלויות הפרויקט, את התקציב שהוצא בפועל, ולגבי הרשויות המקומיות – את זהות בעלי הזכויות בקרקעות שבהן קיים האסבסט, את השימושים הנעשים בקרקעות האמורות ואת היקף אחריותן של הרשויות לגביהן, וכן את מצבן הכלכלי של הרשויות המקומיות.

תחולה על המדינה 75. (א) חוק זה יחול על המדינה, ואולם –

(1) השר, בהסכמת השר הממונה, יורה בנוהל על יישום הפעלת סמכויות המנהל והממונה לפי סעיף 48 בגוף המנוי בהגדרה "מערכת הביטחון"; בנוהל ניתן יהיה לקבוע כללי אבטחת מידע שיחולו על הפעלת הסמכויות האמורות; נוהל ראשון לפי פסקה זו ייקבע בתוך 90 ימים מיום תחילתו של חוק זה, ובהעדר הסכמה בין השרים – בידי ראש הממשלה, בתוך 30 ימים לאחר מכן;

(2) על אף האמור בסעיף 48, קצין מוסמך רשאי לעכב את כניסתו המיידית של המנהל או הממונה למיתקן המוחזק בידי מערכת הביטחון או לחלק ממנו, אם מצא כי התקיים אחד מהמפורטים להלן, ובלבד שיודיע על כך למנהל או לממונה באופן שנקבע בנוהל, ויקבע מועד חדש לכניסת המנהל או הממונה, מוקדם ככל האפשר לאחר שחלפה העילה שמנעה את כניסתו:

(א) כניסתו באותה עת תשבש פעילות מבצעית או מודיעינית, או חקירה פלילית, או אימון או תרגיל רחבי היקף או שנעשה בהם שימוש באמצעי לחימה;

(ב) מתרחשת במקום פעילות עוינת;

(ג) מתקיימת במיתקן פעילות שהמנהל או הממונה אינו רשאי להיחשף לה מטעמים של ביטחון המדינה או יחסי החוץ של מדינת ישראל;

(3) דרש המנהל או הממונה מאדם להזדהות בפניו, לשם הפעלת סמכויותיו לפי סעיף 48, כלפי מערכת הביטחון במיתקן המוחזק בידי מערכת הביטחון, ופקודות מערכת הביטחון או נהליה אוסרים על אותו אדם להזדהות אלא בפני מי שמוסמך לכך על פיהן, רשאי אותו אדם להימנע מהצגת תעודה מזהה ולהציג עצמו בדרך שתיקבע בנוהל;

(4) מדידות, דגימות וציוד דיגום שניטלו ממיתקן המוחזק בידי מערכת הביטחון שהן או תוצאותיהן עשויות להיות מסווגות, יבוצעו ויישמרו במעבדות מסווגות, כפי שייקבע בנוהל, ובלבד שלא יהיה בכך כדי למנוע נטילת מדידה או דגימה;

(5) השר, בהסכמת השר הממונה יורה בנהלים על יישום הפעלת סמכויות פקח לפי הוראות פרק ח' בגופים המנויים בהגדרה "מערכת הביטחון", כולם או חלקם; הורה השר על נהלים כאמור, יפעיל פקח את סמכויותיו האמורות כלפי מערכת הביטחון לפי נהלים אלה; נהלים ראשוניים לפי פסקה זו ייקבעו בתוך 90 ימים מיום תחילתו של חוק זה, ובהעדר הסכמה בין השרים – בידי ראש הממשלה, בתוך 30 ימים מתום התקופה האמורה; הוראות סעיף קטן זה יחולו עד תום שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה;

(6) המנהל, הממונה ופקח לא יעשה שימוש בסמכויותיו כלפי מערכת הביטחון לפי הוראות פרק ח', או לפי הוראות סעיף 48, לפי העניין, אלא לאחר שעבר התאמה ביטחונית מתאימה, ולפי כללי אבטחת מידע הנהוגים מגוף המנוי בהגדרה "מערכת הביטחון" שכלפיו נעשה שימוש בסמכות כאמור;

(7) בקשות, מסמכים וכל מידע אחר שמערכת הביטחון חייבת במסירתו לפי הוראות חוק זה, למעט לפי סעיף 48(א)(2) (בסעיף זה – מידע), והם מסווגים, יימסרו רק למי שהוא בעל התאמה ביטחונית מתאימה ולפי כללי אבטחת מידע הנהוגים מגוף המנוי בהגדרה "מערכת הביטחון", הנוגע בדבר, ואם לא היו בעלי התאמה ביטחונית כאמור – למנהל הכללי של המשרד או לעובד בכיר הכפוף לו במישרין, ובלבד שהוא בעל התאמה ביטחונית מתאימה;

(8) על אף האמור בסעיף 48(א)(2), מסירת ידיעה או מסמך, כולם או חלקם, למנהל או לממונה, תהיה בהתאם להתאמתו הביטחונית ובהתאם לכללי אבטחת המידע של הגוף הביטחוני, ואולם קצין מוסמך רשאי להורות כי –

(א) ידיעה או מסמך מסוימים בעלי רגישות ביטחונית מיוחדת לא יועברו למנהל או לממונה, אף אם התאמתו הביטחונית מתאימה, אלא לעובד המשרד להגנת הסביבה כפי שייקבע בנוהל;

(ב) המנהל או הממונה לא יוציא ממיתקן ביטחוני מסמך מסוים שהקצין המוסמך קבע לגביו כי הוא בעל רגישות ביטחונית מיוחדת; מסמך כאמור יישמר במקום שיועד לשם כך במיתקן, ויהיה נגיש למנהל, לממונה או לעובד המשרד שנקבע כאמור בפסקת משנה (א), לפי העניין, בהתאם לכללי אבטחת המידע של גוף מהגופים המנויים בהגדרה "מערכת הביטחון";

(ג) מידע מסווג שאינו קשור במישרין לעילת הפיקוח, לא ייכלל בידיעה או במסמך הנמסרים למנהל, לממונה או לעובד המשרד כאמור בפסקת משנה (א), ובלבד שיידע את אותו גורם על כך שהשמיט מידע;

(9) לא יפורסם, לפי הוראות חוק זה, מידע אשר יש בפרסומו כדי לפגוע בביטחון המדינה;

(10) מי שקיבל מידע כאמור בפסקה (7) או (8), ינהג בו לפי הנחיות ממונה ביטחון במשרד להגנת הסביבה בנוגע לאבטחת מידע.

(ב) בסעיף זה –

"התאמה ביטחונית מתאימה" – התאמה ביטחונית כמשמעותה בסעיף 15

לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב–2002;²⁹

"חוק להסדרת הביטחון" – חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים

התשנ"ח–1998;³⁰

"ממונה ביטחון" – כהגדרתו בחוק להסדרת הביטחון;

"נוהל" – נוהל לעניין הפעלת סמכויות פיקוח שהשר הורה עליו, לפי

הוראות סעיף קטן (ב), לפי העניין;

²⁹ ס"ח התשס"ב, עמ' 179.

³⁰ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

”קצין בכיר” – קצין שדרגתו סגן אלוף, סגן ניצב או סגן גונדר, לפחות, לפי העניין, או מי שדרגתו מקבילה לדרגה כאמור;
”קצין מוסמך” –

- (1) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (1) ו-(4) להגדרה ”מערכת הביטחון” – כמשמעותו בסעיף 21 לחוק להסדרת הביטחון;
- (2) לעניין צבא הגנה לישראל – ראש מחלקת ביטחון מידע בצבא הגנה לישראל או קצין בכיר שהסמיך לעניין זה;
- (3) לעניין שירות הביטחון הכללי – ראש שירות הביטחון הכללי או עובד בכיר בשירות שהסמיך לעניין זה;
- (4) לעניין המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים – קצין מוסמך כמשמעותו בסעיף 21א לחוק להסדרת הביטחון;
- (5) לעניין משטרת ישראל – קצין בכיר שיסמיך המפקח הכללי של משטרת ישראל לעניין זה;
- (6) לעניין שירות בתי הסוהר – קצין בכיר שיסמיך נציב בתי הסוהר לעניין זה;
- (7) לעניין הרשות להגנה על עדים – ראש הרשות להגנה על עדים או עובד בכיר ברשות שהסמיך לעניין זה.

”השר הממונה” –

- (1) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (1), (2) ו-(5) להגדרה ”מערכת הביטחון” – שר הביטחון;
- (2) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (3) ו-(4) להגדרה ”מערכת הביטחון” – ראש הממשלה;
- (3) לעניין הגופים המנויים בפסקאות (6) ו-(7) להגדרה ”מערכת הביטחון” – השר לביטחון הפנים.

שמירת דינים	76.	הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן.
סייג לתחולה על עובדים	77.	על אף האמור בסעיף 76, הוראות חוק זה לא יחולו על חשיפה של עובד לאסבסט ולאבק מזיק במקום עבודתו, מקום שנקבעו לעניין זה הוראות לפי פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש”ל-1970.
ביצוע ותקנות	78.	(א) השר ממונה על ביצוע הוראות חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו, ובין השאר בעניינים אלה:

(1) אופן הגשת בקשות לקבלת רישיון לפי חוק זה ולחידושו ולקבלת היתר לעבודת אסבסט;

(2) אופן ביצוע עבודות אסבסט, ובכלל זה הובלת אסבסט והטמנתו;

(3) מניעת מפגעי אסבסט ואופן הטיפול בהם;

(4) סימון אסבסט ופסולת אסבסט, הצבת שילוט אזהרה ויידוע הציבור;

(5) חובות דיווח למנהל או לממונה שיחולו על העוסקים באסבסט או על העושים שימוש קיים באסבסט כאמור בסעיפים 4 עד 8;

(6) הסדרת המשך שימוש קיים באסבסט, ובכלל זה קביעת חובות, הגבלות ותנאים שיחולו על שימוש כאמור;

(7) קביעת חובות, הגבלות ותנאים, על העוסקים באסבסט, ובכלל זה הוראות, תנאים והגבלות לעניין אופן העסקתו ופעילותו של עובד אחראי כדי להבטיח את מקצועיותו ואת פעילותו בהתאם להוראות לפי חוק זה וכן הוראות לעניין מניעת ניגוד עניינים ומניעת הטעיה.

(ב) תקנות כאמור בסעיף קטן (א) (6) ו- (7) ותקנות כאמור בסעיפים 14(ב) (2) ו- 36(ב) טעונות את אישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת.

79. אגרות והיטלים (א) השר, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, רשאי לקבוע אגרות בעד הגשת בקשות לרישיון או להיתר לעבודות אסבסט לפי חוק זה ולחידושם, בעד מתן רישיון או היתר כאמור, בעד בחינות והשתלמויות לפי חוק זה ובעד ביצוע בדיקות וכן אגרות שנתיות לעניין רישיונות.

(ב) השר, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה, רשאי לקבוע היטל על המשך שימוש קיים באסבסט שיוטל על בעלים או על מחזיק של נכס, ויכול שיקבע שיעורי היטל שונים לשימושים שונים.

(ג) השר רשאי לקבוע, בין היתר, את שיעורי האגרות וההיטלים כאמור בסעיפים קטנים (א) ו- (ב), אופן ומועד תשלומם, הצמדתם ודרכי גבייתם, ריבית פיגורים והוצאות גבייה.

80. תיקון חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995³¹, בסעיף 1, בהגדרה "חוב", בפסקה (9), אחרי פסקת משנה (ז) יבוא:
[מס' 11]
- "(ח) לשם ביצוע צו מינהלי לעניין אסבסט, לפי סעיף 49 לחוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011";
81. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000³², בתוספת הראשונה, בפרט 23, בסופו יבוא:
[מס' 57]
- "(8) החלטות המנהל או הממונה לפי חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011."
82. תיקון חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984³³, בסעיף 10 –
[מס' 18]
- (1) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "וליישום הוראות חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011, ולקידום מטרותיו";
- (2) בסעיף קטן (ה), במקום "ותרומות" יבוא "תרומות, וכל מקור אחר שנקבע לפי דין".
83. תיקון חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992³⁴, בסעיף 1 –
[מס' 8]
- (1) אחרי ההגדרה "זיהום על ידי קרינה" יבוא:
- "מפגע אסבסט" – כהגדרתו בחוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011";

³¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 170; התשי"ע, עמ' 385.

³² ס"ח התשי"ס, עמ' 190; התשע"א, עמ' ...

³³ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142; התשע"א, עמ' 298.

³⁴ ס"ח התשנ"ב, עמ' 184; התשס"ח, עמ' 784.

(2) בהגדרה "מפגע סביבתי", אחרי "פגיעה בסביבה החופית" יבוא "מפגע אסבסט".

תחילה .84 תחילתו של חוק זה ארבעה חודשים מיום פרסומו, ואולם תחילתו של סעיף 74 ביום פרסומו של חוק זה.

הוראות מעבר .85 (א) מי שבידו, ערב יום התחילה, אישור קבלן אסבסט צמנט שנתנה הוועדה הטכנית לאבק מזיק (בסעיף זה – הוועדה הטכנית) לפי תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), התשמ"ד-1984³⁵ (בסעיף זה – תקנות אבק מזיק), יראו את העובד ששמו מצוין באישור כאמור כעובד אחראי של קבלן אסבסט צמנט שקיבל אישור לפי חוק זה ואת המעביד ששמו מצוין באישור כקבלן אסבסט צמנט שקיבל רישיון לפי חוק זה, והם יהיו רשאים לבצע עבודת אסבסט צמנט בהתאם לתנאי האישור ולהוראות לפי חוק זה, כל עוד המעביד הוא קבלן רשום כאמור בסעיף 16(א)(2) והעובד מועסק אצלו, והכל עד תום שנה מיום התחילה, אף אם לא מתקיימים בהם התנאים שבסעיפים 16 ו-17.

(ב) מי שבידו, ערב יום התחילה, אישור מפקח אסבסט צמנט שנתנה הוועדה הטכנית לפי תקנות אבק מזיק, יראו אותו כעובד אחראי של קבלן אסבסט צמנט לפי חוק זה אף אם לא מתקיים בו תנאי מהתנאים שבסעיפים 16 ו-17, והוא יהיה רשאי לבצע עבודת אסבסט צמנט שהממונה נתן לה היתר, אף אם הקבלן שעמו הוא מבצע את העבודה אינו קבלן אסבסט, ובלבד שפעל לפי תנאי האישור וההיתר כאמור, והכל עד תום שנה מיום התחילה.

(ג) מי שבידו, ערב יום התחילה, אישור קבלן אסבסט פריך שנתנה הוועדה הטכנית לפי תקנות אבק מזיק, יראו את העובד ששמו מצוין באישור כעובד אחראי של קבלן אסבסט פריך שקיבל אישור לפי חוק זה ואת המעביד ששמו מצוין באישור כקבלן אסבסט פריך שקיבל רישיון לפי חוק זה, והם יהיו רשאים לבצע עבודת אסבסט בהתאם לתנאי האישור ולהוראות לפי חוק זה, כל עוד המעביד הוא קבלן רשום כאמור בסעיף 16(א)(2) והעובד מועסק אצלו, והכל עד תום שנה מיום התחילה, אף אם לא מתקיים בהם תנאי מהתנאים שבסעיפים 16 ו-17; בתום התקופה האמורה רשאי המנהל לתת למי שחלות עליו הוראות סעיף קטן זה אישור עובד אחראי של קבלן אסבסט פריך אף אם לא מתקיים בו התנאי האמור בסעיף 17(ב)(2), ובלבד שאותו עובד קיבל את אישור הוועדה הטכנית לפחות 12 חודשים לפני יום התחילה.

³⁵ ק"ית התשמ"ד, עמ' 722.

(ד) מי שבידו, ערב יום התחילה, אישור מפקח אסבסט פריך שנתנה הוועדה הטכנית לפי תקנות אבק מזיק, יראו אותו –

(1) כמפקח אסבסט פריך לפי הוראות חוק זה עד תום שנה מיום התחילה אף אם לא מתקיימים בו התנאים שבסעיף 18; בתום התקופה האמורה רשאי המנהל לתת למי שחלות לגביו הוראות פסקה זו, רישיון מפקח אסבסט פריך לפי הוראות חוק זה, אף אם לא מתקיים בו האמור בסעיף 18(2).

(2) כמי שקיבל אישור עובד אחראי של קבלן אסבסט פריך עד תום שנה מיום התחילה אף אם לא מתקיימים בו התנאים שבסעיף 17(ב)(2)(א) וכל עוד המעביד הוא קבלן רשום כאמור בסעיף 16(א)(2) והעובד מועסק אצלו; בתום התקופה האמורה רשאי המנהל לתת למי שחלות לגביו הוראות פסקה זו, אישור עובד אחראי של קבלן אסבסט פריך לפי הוראות חוק זה, אף אם לא מתקיים בו האמור בסעיף 17(ב)(2)(א).

(ה) מעבדה שערב יום התחילה היתה מוסמכת לפי תקנות אבק מזיק לבצע בדיקות מעבדה, יראו אותה כמעבדת אנליזה לפי הוראות חוק זה עד תום שנתיים מיום התחילה, אף אם לא מתקיימים בה התנאים שבסעיף 19.

(ו) מעבדה שערב יום התחילה היתה מוסמכת לפי תקנות אבק מזיק ליטול דגימת אוויר, יראו אותה כמעבדה דוגמת לפי הוראות חוק זה עד תום שנתיים מיום התחילה, אף אם לא מתקיימים בה התנאים שבסעיף 20(א).

(ז) בודק מעבדה המועסק במעבדה מוסמכת לפי תקנות אבק מזיק ליטול דגימת אוויר, שערב יום התחילה היה מוסמך לפי תקנות אבק מזיק ליטול דגימת אוויר, יראו אותו כדוגם אסבסט לפי הוראות חוק זה עד תום שנתיים מיום התחילה אף אם לא מתקיימים בו התנאים שבסעיף 20(ב).

(ח) מי שלפני יום התחילה עבר קורס הכשרה לקבלנים ולמפקחים של אסבסט ובסיומו עמד בהצלחה בבחינה, והמנהל הכיר בקורס ובבחינה לענין סעיף קטן זה, יראו אותו כסוקר אסבסט לפי הוראות חוק זה עד תום שנה מיום התחילה אף אם לא מתקיימים בו התנאים שבסעיף 21.

(ט) מפעיל אתר פסולת שלפי תנאי רישיון העסק שבידו, כמשמעותו לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968³⁶, ערב יום התחילה רשאי להטמין באתר הפסולת פסולת אסבסט פריך או פסולת אסבסט צמנט, לפי העניין, רשאי להמשיך להטמין פסולת אסבסט באתר הפסולת עד תום שנה מיום התחילה אף בלא רישיון מפעיל אתר פסולת אסבסט, ובלבד שהוא פועל לפי תנאים והוראות שחלו עליו ערב יום התחילה.

(י) אישור לביצוע עבודת אסבסט שנתנה הוועדה הטכנית לפי תקנות אבק מזיק, שעמד בתוקפו ערב יום התחילה, יראו אותו כהיתר עבודת אסבסט שניתן לפי חוק זה עד תום שישה חודשים מיום התחילה.

(יא) עד מינויה של הוועדה המקצועית כאמור בסעיף 42, תמשיך לכהן הוועדה הטכנית ויהיו לה סמכויותיה של הוועדה המקצועית לפי חוק זה.

(יב) (1) על אף האמור בסעיף 3 ובלי לגרוע מהוראות סעיף 9, גוף המנוי בפסקה (5) להגדרה "מערכת הביטחון" ומפורט להלן, רשאי להמשיך ולייצר מוצר שיש בו אסבסט, שעסק בייצורו ערב יום התחילה, וכן להחזיקו ולעשות בו עבודה או שימוש, והכל לתקופה שלא תעלה על ארבע שנים מיום התחילה:

(א) התעשייה הצבאית לישראל בע"מ – חטיבת גבעון;

(ב) רפאל – מערכות לחימה מתקדמות בע"מ.

(2) שר הביטחון ידווח לשר, מדי שנה, על התקדמות במציאת חלופות לשימוש באסבסט במוצרים כאמור בפסקה (1).

גלעד ארדן
השר להגנת הסביבה

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה

³⁶ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.